

Omakoti

HELSINKI » NUMERO 5/2024 » OMAKOTIASUMISEN ERIKOISLEHTI » 16. vuosikerta » www.omakotilehdet.fi

Täydentävä lämmitysjärjestelmä vähentää ostoenergian tarvetta

Satavuotiaan hirsitalon
keittiö uudistui harkitusti

12

Omakotitalon sähköasennukset
vaativat seurantaa

18

Odostatko putkimiestä?
- Älä turhaan enää odota

HELSINGIN PUTKIMIES OY
PÄIVYSTYS 24H 09-548 6354

Putki- ja lvi-asennusten hälytystyöt (24H)
Putkiasennukset | Saniteettikalusteet asennuksineen
Viemärin avaus | Lämmitysjärjestelmien huollot ja korjaukset

SOITA JA PYYDÄ TARJOUS!

Helsingin Putkimies Oy

puh. 09-548 6354
toimisto@helsinginputkimies.fi
Läkkisepäntie 4,
00620 Helsinki
www.helsinginputkimies.fi

Ikkunatehdas Lasivuorimaa valmisti Loviisan asuntomessujen palkitun Villa Havet kohteen tyylikkää alumiinituotteet: ikkunat, ovet, nostoliukuovet ja lasiovet. Suuret, modernit alumiini-ikkunat ja nostoliukuovet tuovat upean merinäköalan sisälle.

Palveluksessanne osaava ja luotettava asiantuntija

LASIVUORIMAA
IKKUNATEHDAS

MYynti - SUUNNITTELU - VALMISTUS - ASENNUS

lasivuorimaa.fi

PIHAKUNNOSTUKSET OVIEN JA IKKUNOIDEN ENTISÖINNIT MONIPUOLISET REMONTIT

Senioritalkkarit

Seppo Ikonen

040 160 4230

senioritalkkarit@gmail.com

www.senioritalkkarit.fi

HELSINKI
VANTAA
ESPOO

Muista
kotitalous-
vähennys!

Kaiken keskellä
Forssa

Forssassa kaikki elämän laadukkaat palvelut ovat oikeasti ihan lähellä, helposti saavutettavissa ja isoja kaupunkeja edullisemmin. Täällä aikasi ja rahasi riittävät työn tekemisen lisäksi myös mukaviin omiin ja perheen juttuihin.

Tee tilaa unelmillesi ja tutustu
asumisen mahdollisuuksiin:
www.forssa.fi/asukkaaksi

Pihla
Varmasti hyvä.

Ikkunaremontilla selvää säästöä

**Tilaa suoraan asentajalta
ja säästä energialaskussa**

Tiesitkö, että uusi energiatehokas ikkuna voi olla jopa kuusi kertaa lämpimämpi kuin vanha ikkuna? Nyt on aika varmistaa kodin energiatehokkuus vaihtamalla vanhat ikkunat ja ovet uusiin.

Vielä ehdit ennen talven tuloa.

Tee ikkunaremontilla selvää säästöä!

TILAA NYT JA SÄÄSTÄ RAHAA
- kotitalousvähennys tulee pieneneään!

Ota yhteyttä ja soita heti Jarmolle

 Hyödynnä myös monipuoliset maksutavat!

Käy
osallistumassa
www.mondosec.fi
sivuilla Pihlan
5000€
arvontaan

Mondosec Oy

Jarmo Karjalainen

p. 044 555 9633

jarmo.karjalainen@mondosec.com
www.mondosec.fi

Ikkunat ja ovet
varmasti hyvin
asennettuna
rakennusmestarin
koulutuksella!

 **SUOMEN
ELÄINTUHAUS**
Eläinystäväsi kauniille muistolle

**Kun suru kohtaa perhettäsi,
huolehdimme eläinystäväsi
viimeisestä matkasta.**

Tarjoamme eläinystäväsi viimeiseen matkaan liittyvät palvelut sekä tuotteet saman katon alta. Teemme yhteistyötä useiden eläinlääkäriasemien kanssa Itä-Uudellamaalla. Katso lähin verkkosivuiltamme.

www.suomenelaintuhaus.fi

020 33 1234

Pukkilantie 265, 07600 MYRSKYLÄ

Omakoti

www.omakotilehdet.fi
facebook.com/omakotilehti

Ilmestyminen

Nro 1/2024	vko	2
Nro 2/2024	vko	14
Nro 3/2024	vko	24
Nro 4/2024	vko	35
Nro 5/2024	vko	42

Jakelu ja levikki
Jakelulevikki 18 000 kpl

Pientalot Helsingin alueella.

Kustantaja
Media Potentia Oy
Kuninkaankatu 24 A
33210 Tampere
p. 0400 772 229
www.mediapotentia.fi

Julkaisija
Nexus Media Oy
Kuninkaankatu 24 A
33210 Tampere
toimisto@nexme.fi

Päätoimittaja
Petri Kaukonen
p. 0400 770 203
petri@mediapotentia.fi

Toimitus
Mari Pihlajaniemi
p. 045 276 5998
toimitus@mediapotentia.fi

Mediamyynti
Media Potentian toimisto
p. 0400 772 229
toimisto@mediapotentia.fi

Taitto ja
ilmoitusvalmistus
Media Potentia Oy
aineistot@mediapotentia.fi

Paino
Sanoma Manu Oy

Etukannen kuva
Freepik

Lehti noudattaa ilmoitusten julkaisusääntöjä. Reklamaatiot on tehtävä 7 vrk:n aikana ilmoituksen julkaisemisesta Media Potentia Oy:lle. Suurin mahdollinen vastuu ilmoituksen julkaisemisesta sattuneesta virheestä tai poisjäämisestä sekä sen aiheuttamista vahingoista on ilmoituksen hinta. Mikäli ilmoitusmateriaali saapuu aineistopäivän jälkeen Media Potentia Oy ei ole velvollinen korvaamaan painovirheitä. Ilmoituksesta lähetetään oikovedos sopimuksen mukaan.Peruutukset viimeistään aineistopäivänä. Jos ilmoitus on ehditty valmistaa ennen peruutusta, veloitetaan siitä 50 % ilmoituksen hinnasta.

20

Fiksut säilytysratkaisut helpottavat kodin tavaratulvaa

Tässä lehdessä

- 3 Pääkirjoitus
- 5 Ajankohtaista
- 6 Tukilämmitysjärjestelmät
- 10 Lakipalsta
- 12 Keittiöremontti
- 16 Remontista sopiminen
- 18 Sähköjen kuntotarkastus
- 20 Apua tavarapaljouteen
- 24 Juhlien järjestäminen
- 26 Ajanviete

Petri Kaukonen
Päätoimittaja

Ystävällisiä sanoja on turha säästellä – ne voivat pelastaa jonkun päivän

’Tyhjästä on paha nyhjäistä’ – sananlasku nousee elävänä mieleen tässä vaiheessa vuotta. Hallituksen budjettiriihen antimina kun muun muassa kotitalousvähennykseen tehdään ensi vuonna tuntuvia leikkauksia.

Veronmaksajain Keskusliitto otti asiaan nopeasti kantaa kyseenalaistaen leikkausten mielekkyyden ja huomauttaen pudotuksen olevan raju etenkin kotitalous-, hoito- ja hoiva-työn kohdalla. Nuo palvelut ovat olleet monille ikääntyville tärkeä apu kotona pärjäämiseen.

Myös Suomen Kotityöpalveluyhdistys kommentoi leikkauksen vaikuttavan haitallisesti alan yritysten toimintaan: osa niistä ennakoi joutuvansa sen myötä lopettamaan toimintansa, osa joutuvansa irtisanomaan henkilöstöä.

Nähtäväksi jää, miten kaavaillut muutokset loppujen lopuksi vaikuttavat ihmisten elämään ensi vuonna. Kaikkea kun ei voi ennakoida. Se on kuitenkin selvää, että tällaisina aikoina solidaarisuuden ja inhimillisyyden merkitys korostuu.

Hymy tai ystävällinen teko voi olla hallitusohjelmaakin järeämpi tapa vaikuttaa ympäristöön ja ihmisten mielialaan. Ei siis pihistellä turhaan ystävällisyydestä, kun kohtaamme toisiamme arjessa.

Kohteliaisuus ei sentään maksa mitään!

Lämpimin terveisin,

Petri Kaukonen
päätoimittaja

Hoida muutto mutkattomasti tai kesytä kaaos!

Hanki vuokravasto 1-20 m² alk. 39 €/kk.

- Kodin tavaroille & yrityksille
- Turvallinen & valvottu
- Kuiva, lämmin & valoisa
- Esteetön kulku

Kotivarasto

Valuraudantie 3
00700 Helsinki
Puh. 050 2513
www.kotivarasto.fi

Kotivaraston asiakkaille pakettiauton vuokraus vain 10 €/3 h.

TURHIEN TAVAROIDEN KULJETUSPALVELUT

Tyhjennyspalvelumme käsittää monenlaisten tilojen tyhjentämisen: asunnot, kuolinpesät, kellarit, varastot, autotallit, ok-talot, ladot, pihapiirit ym.

Romuautot ym. kulkuneuvot hoidamme romuttamoon. Kotitalouksista kalusteet, kodinkoneet, ongelmajätteet ym. Kuljetamme kaikki tavarat jäteasemille jossa ne lajitellaan oikeisiin jätepisteisiin.

Palveluamme käyttävät yritykset, isännöitsijät, kotitaloudet, järjestöt ym. Tarvittaessa käyn paikan päällä antamassa maksuttoman hinta-arvion.

Kotimaista palvelua vuodesta 2010!

040 583 0657 • kuljetuspojat.com • kuljetuspojat@gmail.com

» LYHYESTI

Järjestelmät kuntoon lämmityskautta varten

Valtion kestävän kehityksen yhtiö Motiva muistutti jo syyskuussa, että syksyn tulo voi tuoda nousupaineita sähkön ja kaukolämmön hintaan. Korkeimmillaan hinnat ovat talvella. Tästä seuraa se, että energiansäästötoimenpiteiden kannattavuus paranee talvea kohden kuljettaessa myös palvelukiinteistöissä. Hyvin toimivat laitteet ja järjestelmät eivät tuhlaa energiaa.

– Esimerkiksi huonelämpötilan laskemisen säästövaikutus paranee samaa tahtia, kun hinnat nousevat. Syksyllä säiden viiletyssä kroppa voi kaivata lämmintä huonelämpötilaa, mutta kun väki tottuu viileyteen, voidaan sisälämpötilaa vähitellen hieman alentaa, toteaa asiantuntija **Minna Tolvanen** Motivasta.

Tolvasen mielestä järkevää kiinteistön ylläpi-toa on se, että kaikkien laitteiden ja järjestelmien toiminta varmistetaan jo syksyn aikana, jolloin talvi ei tuo mukanaan kalliita yllätyksiä, kun laitteet toimivat kuten pitääkin.

– Suosittelen tarkistamaan esimerkiksi hybridilämmityksen automatiikan toiminnan jo ensimmäisillä pikkupakkasilla. Samoin on syytä varmistaa spot-sähköä eli pörssisähköä seuraavan automaation ja tarpeenmukaisen ilmanvaihdon säädön toiminta, Tolvanen muistuttaa.

Sähköä säästyy, kun kulutus joustaa

Energiansäästö on suurissa kiinteistöissä ja toimitiloissa yhä useammin kulutuksen joustamista ja sähkön käytön ajoittamista tai jopa rajoittamista kalliiden valtakunnallisten kulutus-

piikkien aikana. Siksi automaatio-ohjaus ja sen toimivuus ovat tärkeitä, jotta kokonaiskulutuksesta voitaisiin saavuttaa säästöjä. Kalliin sähkön jaksoilla voi vaikka pienentää ilmanvaihdon tehoa hieman tai himmentää valaistusta.

Kulutuspiikkejä syntyy esimerkiksi aamuisin ilmanvaihtokoneiden käynnistyessä samaan aikaan. Koneiden käyntiaikoja kannattaa porrastaa 5–10 minuutin välein, jolloin käynnistyksestä aiheutuva tehopiikki jakautuu tasaisemmin.

Muita vinkkejä syyshuoltoihin

- Patteritermostaattien ja lämmitysverkoston toiminnan testaus hyvissä ajoin. Pattereiden ilmaus tarvittaessa ja lämmitysverkoston tasapainon varmistaminen. Muista myös ilmanvaihdon lämmitysverkoston tarkastus.

- Lämmitetään tiloja tarpeeseen, tilakohtaiset lämpötilasuositukset huomioiden.

- Tyhjiä tiloja ei tarvitse turhaan lämmittää. Niissä noin 16 celsiusastetta riittää.

- Ilmanvaihdon suodattimien vaihdot ja asetusarvojen varmistukset

- Siitepölykauden jälkeen on hyvä vaihtaa suodattimet. Puhtaan sisäilman lisäksi varmistetaan, että paine-ero suodattimen yli on kohdillaan. Suuri paine-ero lisää puhallustehon tarvetta, joka puolestaan näkyy lisääntyneenä sähkön kulutuksena.

- Sisäänpuhallusilman lämpötila muutaman asteen haluttua huonelämpötilaa pienempi (pl. ilmalämmitteiset kohteet). Rakennusten peruslämmön pitää tulla lämmitysverkoston kautta, ei ilmanvaihtoverkoston kautta.

- Sähköisten lämmitysten säätöjen toiminnan testaus ja asetusarvojen tarkistus

- Hyvä testata ja tarkistaa säännöllisesti toiminta, sähkölämmitysten säätöjen ollessa epäkunnossa voi lämmityksestä muodostua nopeasti suuret lisäkustannukset.

- Kaukolämmön tehopiikkien minimointi automaation avulla ja tehomaksujen pienentäminen

- Jos kaukolämmön perusmaksu muodostuu maksimitehon perusteella, kannattaa kulutuspiikkejä rajoittaa automaation avulla ennakoimalla lämmöntarvetta tai rajoittamalla hetkellisesti tiettyjen tilojen lämmitystä.

Freepik

Veronmaksajien Keskusliitto kritisoi kotitalousvähennyksen leikkausta

Veronmaksajain Keskusliiton toimitusjohtaja **Teemu Lehtinen** otti syyskuussa tuoreeltaan kantaa hallituksen budjettiriihen veroratkaisuihin, joita hän piti monilta osin ongelmallisina.

– Ansiotulojen verotuksen progression jyrkentäminen entisestään, kotitalousvähennyksen raju leikkaus sekä eläkkeensaajien tuplairaippavero vievät kaikki verotusta väärään suuntaan.

Budjettiriihen veroratkaisut ja palkansaajamaksujen muutokset jyrkentävät palkkaverotuksen progressiota vuonna 2025. Pienipalkkaisen 2000 euroa ansaitsevan verotus kevenee ensi vuonna 0,3 prosenttiyksikköä. Keskituloisen 4000 euroa kuukaudessa tienaaavan palkansaajan verotus puolestaan kiristyy hieman,

0,1 prosenttiyksikköä. Hyväpalkkaisten verotus kiristyy sen sijaan selvästi. Suurimmillaan kiristys on 9000 euron kuukausituloilla 0,8 prosenttiyksikköä.

Progression jyrkentäminen aiheutuu veronkevennysten suuntaamisesta pienituloisille sekä toisaalta valtion tuloveroasteikon normaalien indeksitarkistusten perumisesta kahdessa ylimmässä tuloluokassa.

– Ansiotulojen verotuksen progressio on jo valmiiksi erityisen ankaraa Suomessa, eikä sitä pitäisi ainakaan entisestään jyrkentää.

Kotitalousvähennyksen leikkaus osuu hoiva- ja hoitopalveluihin

Budjettiriihen kummallisimpana veroratkaisu-

na Lehtinen pitää rajua leikkausta kotitalousvähennykseen. Suurin alennus on tulossa tavanomaisista kotitalous-, hoiva- ja hoitopalveluista saataviin vähennyksiin. Esimerkiksi 1000 euron hoivatyöstä saatu vähennys alenee 500 eurosta vain 200 euroon ensi vuonna.

– Hoito- ja hoivatyön kotitalousvähennyksestä aiotaan leikata jopa yli puolet ensi vuonna. Tämä on kohtuutonta ja myös vastuutonta tilanteessa, jossa julkisten sote-palvelujen tuotanto ja rahoitus ovat kasvavan paineen alla, Lehtinen toteaa.

– Kotitalousvähennyksen avulla hankitut palvelut ovat mahdollistaneet muun muassa monien ikääntyvien kansalaisten pärjäämisen pidempään kotona.

Kaapin perällä pölyttyy useimmiten vohvelirauta

Ruoanvalmistukseen ja säilöntään tarvittavia tarvikkeita valmistava suomalainen Fredman selvitti, mitä kodin pienkoneita omistetaan, mitä käytetään eniten ja mitkä pölyttyvät kaapin perällä. Elokuussa 2024 teetettyyn kyselytutkimukseen vastasi 1000 suomalaista.

Kyselystä kävi ilmi, että liki minkä tahansa suomalaiskodin keittiöstä löytyy mikroaaltouuni ja kahvinkeitin. Mikro on 96 prosentilla ja kahvinkeitin 90 prosentilla. Kahvikoneen omistaa vajaa neljännes suomalaisista ja kahvimylly löytyy vain 16 prosentilla vastaajista. Vedenkeitimen omistaa 83 prosenttia, mutta kolmannes käyttää sitä vain pari kertaa vuodessa.

Kahvinkeitin ei pääse pöydällä pölyttymään. Suodatinkahvia keittää joka päivä 73 prosenttia suomalaisista. Kahvikoneella juoman valmistaa 12 prosenttia vastaajista. Kahvimyllyn käyttö on jo liki harvinaisuus. Sitä pyörittää päivittäin kolme prosenttia vastaajista.

– Me suomalaiset olemme suodatinkahvikansaa, eikä siihen ole muutosta näköpiirissä. Uskon, että valtaosalla nuorista, jotka näin syksyn

kynnyksellä muuttuvat ensimmäiseen omaan kotiin, kahvinkeitin on niitä ensimmäisiä hankintoja, ainoana Suomessa suodatinpusseja valmistavan Fredmanin viestintä- ja vastuullisuusjohtaja **Sara Hokkanen** avaa kyselyn tuloksia.

Liki puolet vastaajista (46 %) omistaa vohveliraudan, mutta sen kohtalona on jäädä useimmin kaapin perälle pölyttymään. Näin tapahtuu 15 prosentille vastaajista.

– Kolmannes käyttää rautaa muutaman kerran vuodessa. Muita harvoin käytettyjä laitteita ovat tutkimuksen mukaan myös voileipägrilli, yleiskone ja hieman yllättäen myös vatkain ja blender, Hokkanen kertoo.

Päivittäin käytetyt kodin pienkoneet top 5

1. Mikroaaltouuni
2. Kahvinkeitin
3. Vedenkeitin
4. Leivänpaahdin
5. Airfryer

- Useimmiten kaapin perällä pölyttyvät kodin pienkoneet top 5**
1. Vohvelirauta
 2. Voileipägrilli / Soda stream/blender (jaettu 2. sija)
 3. Yleiskone / Mehulinko (jaettu 3. sija)
 4. Vatkain
 5. Leivänpaahdin
- Vähiten omistettut kodin pienkoneet top 5**
1. Popcornkone
 2. Jäätelökone
 3. Leipäkone / Munankeitin (jaettu 3. sija)
 4. Kahvimylly
 5. Mehulinko/mehupuristin

Oletko vaihtamassa öljylämmityksen fossiilittomaan vaihtoehtoon? Vielä vuosi aikaa toteuttaa remontti ELY-keskuksen avustuksella

Ympäristöministeriö ja Pirkanmaan ELY-keskus tiedottivat elokuun lopulla, että öljylämmityksestä luopuville pientalojen omistajille myönnetään vielä toistaiseksi 2 500 ja 4 000 euron avustuksia. Hankkeiden on kuitenkin oltava kokonaan valmiita 31.8.2025 mennessä.

– Siirtymä fossiilisista puhtaisiin lämmitys-
muotoihin etenee hyvin, mutta vielä on työtä jäljellä. Öljykattiloiden korvaamisella luodaan myös työtä Suomeen. Avustukset kotitalouksille ovat olleet suosittuja ja lämmitysremontti on tehty jo monessa kodissa. Avustusta jaetaan viimeistä vuotta, joten remonttia suunnittelevien kannattaa ryhtyä toimeen nyt, sanoo ympäristö- ja ilmastoministeri **Kai Mykkänen**.

Avustusta voidaan myöntää yksityishenkilöille tai kuolinpesille öljylämmitysjärjestelmän poistamiseen sekä uuden lämmitysjärjestelmän hankkimiseen silloin, kun pientalo on ympärivuotisessa asuinkäytössä. Avus-

tuksen saamiseksi öljylämmitysjärjestelmä tulee poistaa kokonaan säiliöineen. Yhteen remonttiin voi saada vain avustuksen tai kotitalousvähennyksen.

– Nyt on hyvä hetki tarttua toimeen, jos lämmitysjärjestelmän vaihto on ajankohtaista vuoden sisällä, sillä avustuspäätöstä, laitteita ja asennusta voi joutua odottelemaan tovin. Avustusta kannattaa kuitenkin hakea vain, jos remontti on todella toteutumassa määräajassa, jotta käsittely ei ruuhkaudu ja mahdollisimman moni hankkeen toteuttaja saa avustuksen. Tällä hetkellä annamme avustuspäätöksen noin kolmessa kuukaudessa hakemuksen jättämisestä, kertoo ryhmäpäällikkö **Sabina Mäki** elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksesta.

Hakemus kannattaa tehdä sähköisesti ja sen käsittely on sujuvaa, kun mukana on heti kaikki tarvittavat liitteet. Hakemukseen tarvitaan vähintään urakoitsijan tekemä tarjous tai muu suunnitelma remontista sekä valta-

kirjat kiinteistön muilta omistajilta, esimerkiksi puolisoilta.

Remontteja tehty pian 27 000

Avustusta on hakenut pian 34 000 pientalon omistajaa. ELY-keskus on tehnyt lähes 33 000 avustuspäätöstä, joista 87 % on ollut myönteisiä. Avustus maksetaan vasta remontin toteuttamisen jälkeen, ja tähän mennessä tukea on maksettu lähes 27 000 remontin toteuttaneelle hakijalle.

Hakijoista 70 % on ilmoittanut vaihtavansa fossiilisen lämmityksen vesi-ilmalämpöpumppuun, 19 % on ollut vaihtamassa maalämpöön ja 8 % kaukolämpöön. Pieni osuus hakijoista on päätnyt muihin ratkaisuihin, kuten sähkölämmitykseen, jota on täydennetty usein ilmalämpöpumpulla.

Vastaavanlaista avustusta voi hakea myös maakaasulämmityksestä luopumiseen. Avustus on myönnetty yli 1 100 kaasulämmityksen vaihtajalle.

Tulisijan käyttö on hyvä keino pienentää energialaskua ja antaa turvaa sähkökatkojen ja päälämmitysjärjestelmän toimintahäiriöiden varalta.

Teksti: Elina Salmi

Täydentävä lämmitysjärjestelmä vähentää ostoenergian määrää

Kalliin energian aikana moni omakotiasuja tuskailee ostoenergian hinnan kanssa. Kustannuksiin voi vaikuttaa käyttämällä erilaisia täydentäviä lämmitysjärjestelmiä.

Täydentäviä lämmitysjärjestelmiä ovat muun muassa tulisijat, ilmalämpöpumput ja aurinkolämpö. Koko talon lämmitykseen ei mikään niistä sovelu yksinään, mutta oikein käytettynä niillä voi pienentää reippaastikin ostoenergian tarvetta.

Suomalaiset kodit, koulut ja konttorit ovat lämmenneet puulla vuosisatojen ajan ja nykyäänkin lähes jokaiseen uuteen taloon asennetaan jonkinlainen tulisija. Useimmiten se on varaava takka. Oikein mitoitettuna, varaavalla tulisijalla voi parhaimmillaan tuottaa jopa kolmanneksen koko ta-

lon lämmitystarpeesta. Lisäksi sellainen on hyvä olla olemassa jo huoltovarmuuden takia, jotta sähkökatkojen tai pääjärjestelmän toimintahäiriöiden aikana talon pystyy pitämään lämpimänä takan tai vastaavan avulla.

Parhaan tuloksen saa aikaan massiivisilla, varaavilla tulisijoilla. Sellaisen rakenteisiin varautuva lämpö siirtyy huonetiloihin pienellä teholla pitkän ajan kuluessa eikä huonelämpötila nouse liian korkeaksi. Erityisen järkevää puun polttaminen on sähkölämmitteisessä talossa ja kovien pakkasten

aikaan. Jos polttopuun saa vielä ilmaiseksi esimerkiksi omasta metsästä pienenee ostettavan lämmitysenergian tarve entisestään.

Pellettitakka on kevyt ja vaivaton

Myös pellettitakka sopii hyvin sähkölämmityksen tueksi. Se tarvitsee hormin lisäksi sähköliittymän, koska siinä on puhaltimet palamisilmalle ja lämmitetylle ilmalle. Lisäksi pellettejä syöttävä automatiikka käyttää sähköä. Käytössä pellettitakka on

varsin huoleton, sillä siinä on automaattisyytys ja säiliöön mahtuu usean päivän pellettitarve.

Hyvä puoli pellettitakassa on myös se, että lämmitystehoa voi säätää. Takan tuottama lämpö siirtyy huonetilaan puhaltimilla ja joihinkin takkoihin voidaan liittää termostaatti, joka ohjaa lämmitystä huoneilman lämpötilan mukaan.

Pellettitakka on kevyt eikä vaadi järeää perustusta kuten tavallinen takka. Markkinoilla on myös malleja, jotka siirtävät lämmön vesikiertoiseen lämmitysjärjestelmään tai malleja, joissa lämpö voidaan siirtää useampaan huonetilaan ilmanakavia pitkin.

Ilmalämpöpumppu voi pienentää energialaskun jopa puoleen

Ilmalämpöpumppu on erittäin hyvä vaihtoehto sähkölämmitteisen talon tukilämmitysjärjestelmäksi, sillä parhaimmillaan se vähentää ostosähkön tarvetta tyypillisesti 30–60 prosenttia. Yhdistettynä puilla lämmittämiseen säästö on vieläkin suurempi. Ilmalämpöpumppua voi käyttää kuumaan vuodenaikaan sisäilman viilentämiseen.

Ilmalämpöpumppu siirtää lämpöenergiaa ulkoilmasta ja luovuttaa sen suoraan huoneilmaan. Järjestelmä koostuu ulkoyksiköstä, joka ottaa lämpöä ulkoyksikön läpi kierrätettävästä ulkoilmasta. Lämpö siirtyy sisäyksikköön kylmäaineen välityksellä.

Markkinoilla on ilmalämpöpumppuja, joissa yhteen ulkoyksikköön voidaan liittää useampia sisäyksiköitä. Jokainen huonetila tarvitsee käytännössä oman sisäyksikön, sillä ilmalämpöpumppu lämmittää tai haluttaessa jäähdyttää vain sitä tilaa, jo-

ACCO SUOMEN ESPOON MYYMÄLÄSTÄ

Hyvä kärry haussa?
Kestävä AKU on oivallinen valinta!

AKU CP 350-LH PRO – erikoisvarusteltu ja erittäin vahva

Päivitetty malli!

Erikoisvarusteet asennettuna:

- Kelkkavarustus
- Musta 100 cm kuomu
- Kipin kaasujousi
- Työkalulaatikko
- Uutta! Takalaidan ketjut
- Lava 350 x 150 cm
- Kantavuus 509 kg
- Kokonaispaino 825 kg
- Laitakorkeus 40 cm
- Lastauskorkeus 54 cm
- Lehtijouset

TARJOUS!
2790 €
Norm. 3 687 €

AKU BE600-R – hitsatulla ja upposinkityllä rungolla

Step-on lokasuojat

- Kantavuus 463 kg
- Kokonaispaino 600 kg
- Pituus 455 cm
- Säädetävät sivutuet
- Takakeinu 2 kölirullalla
- Vesitiiviit pyörännavat
- Tasapainotetut renkaat 155R13 84N M+S

TARJOUS! 995 €
Norm. 1190 €

KUORMAN SIDONTA- LIINAT

- 1/2 tonnia
- 6 metriä
- 2-lankakoukuilla

TARJOUS!
28 €/3 kpl
12,55 €/kpl

Makkonen
suosittelee
veneën
kiinnitykseen
vähintään kolmea
kuormallinaa!

Helppokäyttöinen JAPA 315+ TR hydraulisella 3,8 metrin kääntyvällä kuljettimella

- Puun maks. Ø 31 cm
- Puun maks. pit. 50 cm
- Halkaisuvoima 5,6 tonnia
- Voimanlähde Traktorin PTO
- Kääntyvä 3,8 m poistokuljetin
- Paino 648 kg

TARJOUS!
10 757 €

Lisävarusteeksi
puunnostin **1484 €**

Omakotitalo- tai
kesämökkikäyttäjälle,
vaikka kimpapakoneeksi

Hinnat 31.10.2024 asti tai niin kauan kuin tavaraa riittää. Hinnat sisältävät alv 25,5 %.

VALTRA

FENDT

SAMPO ROSENLEW

KESLA

FMIG
FARM MACHINERY GROUP

AKU

japa

ACCO
SUOMI

ACCO SUOMI OY Minttupelto 5, Espoo

www.agcosuomi.fi

Varaosat ja tarvikkeet

Leevi Hausalo, 0400 778 382, leevi.hausalo@agcocorp.com

Peter Lindberg, 040 770 2761, peter.lindberg@agcocorp.com

Kattila-arinat, Kiuasarinat, Pystyuuni takka, Takkasydän arinat ja Kamiina-arinat, ym.

AALTO ARINA

Joka vuodenaikaan jokaiseen tulisijaan energiatehokas Aalto-Arina!

- Puut syttyvät paremmin
- Tehokkaampi palotapahtuma
- Puhtaammat savukaasut
- Puun säästö 15-30 %

Valmistus ja myynti:
Metallitekniikka Hannu Laajala
www.aaltoarina.fi, arinatilaus@aaltoarina.fi

PÄIVITÄ TULISIJASI AALTO-ARINALLA

www.aaltoarina.fi P. 040 543 8706

POLTTOPUUT PAKATTUNA 40L SÄKKEIHIN!

POLTTOPUUT

Koivupuunpojilta

tilaukset@polttopuupojat.fi

Jesse Lehtikangas 040 7424 924
Harri Lehtikangas 0400 859 790

www.polttopuupojat.fi

Arkkitetoimisto ArkVisio:

PIIRRÄMME PALJON, MUTTA TEEMME MYÖS OIKEITA TÖITÄ 😊

ARKVISIO 30 VUOTTA VISIOINTIA

ARKKITEHTISUUNNITTELU, PÄÄSUUNNITTELU, RAKENNESUUNNITTELU, VASTAAVA TYÖNJOHTO, ASUNTOKAUPAN KUNTOTARKASTUKSET, ENERGIATODISTUKSET

RAKENNAT UUTTA, KORJAAT, LAAJENNAT JA TARVITSET RAKENNUSLUPAA, ARKVISIO HOITAA!

ArkVisio Helsinki - 09 8711 281 - myynti@arkvisio.fi

www.arkvisio.fi

Ilmalämpöpumpun etuja ovat edullinen hankintahinta ja helppo käytettävyys.

Ilmalämpöpumpun tuottaman lämmön määrä riippuu ulkoilman lämpötilasta, ja parhaimmillaan se on nollakelillä tai pikkupakkasilla. Pakkasen kiristytessä laitteen hyötysuhde laskee ja se tuottaa vähemmän lämpöä. Toki viime vuosina ilmalämpöpumppujen suorituskyky on parantunut ja laadukkailla laitteilla voidaan saada merkittävästi lämpöä vielä silloinkin, kun pakkas huitelee -25 asteessa.

Ilmalämpöpumpun etuja ovat edullinen hankintahinta ja helppo käytettävyys. Tehokkaimmin ilmalämpöpumpulla syntyy säästöä, kun säättää sähköpatterien termostaatit 4-5 astetta ilmalämpöpumpun säätöä alemmaksi. Silloin hyötysuhteeltaan tehokas pumppu kantaa päävastuun lämmityksestä ja patterit ottavat vastuun vasta sitten, kun ulkoilma muuttuu liian kipakaksi.

Auringosta sähköä ja lämpöä

Viime vuosina on omakotitaloissakin löydetty aurinkoenergian hyödyt – ja hyvä niin, sillä auringosta saadaan meidän leveysasteillamme yllättävän paljon energiaa. Aurinkoenergian hyödyntäminen on mahdollista helmiin alusta marraskuuhun saakka. Auringosta voi kerätä lämpöä lämpöä aurinkokerääjillä ja sähköä aurinkopaneeleilla. Aurinkoenergian plussapuolia ovat vähäiset käyttökustannukset, päästöttömyys ja uusiutuvuus.

Aurinkosähköjärjestelmällä saadaan sähkö myös sinne, missä sähköverkkoon liittyminen ei muuten ole mahdollista. Sellaisia kohteita ovat esimerkiksi kesämökit, tunturialueet, veneet ja saaristokohteet. Viime vuosina aurinkosähkön käyttö on yleistynyt myös pienaloissa. Oikein mitoitettuna aurinkosähköjärjestelmän avulla voidaan huolehtia muun sähkönkäytön lisäksi myös ainakin osasta sähkölämmitystä, mutta ainoaksi lämmitysmuodoksi se ei riitä.

Aurinkopaneelit siis muuttavat auringon energian sähköksi, kun taas aurinkokeräimet muuttavat sen lämmöksi.

Aurinkokeräimet ottavat talteen auringon lämpöä ja siirtävät sen joko käyttöveden tai koko talon lämmitykseen. Yleisimmin aurinkolämpöä käytetään lämpimän käyttöveden valmistukseen, mutta suuremman hyödyn saa liittämällä aurinkokeräijät myös vesikiertoiseen lämmitysjärjestelmään.

Aurinkolämpöjärjestelmä koostuu aurinkokeräimistä, varaajasta, pumppu- ja ohjausyksiköstä sekä putkistosta. Aurinkokeräimet ottavat auringon säteilyenergiaa putkistossa kiertävään jäätymättömään liuokseen, joka siirtää edelleen auringon lämmittämän nesteen varaajaan.

Jos omakotitalossa on tarkoitus lämmittää käyttövesi aurinkokeräinten avulla, riittää laskennalliseksi keräinalaksi henkilömäärästä riippuen 4-8 neliötä. Jos on tarkoitus hyödyntää aurinkolämpöä myös tilojen lämmitykseen, on sopiva määrä 8-12 keräinneliötä.

Aurinkolämmöllä voidaan tuottaa noin puolet lämpimän käyttöveden valmistamiseen tarvittavasta energiasta. Jos aurinkokeräijät on kytketty lämmitysjärjestelmään, voidaan aurinkolämmöllä tuottaa jopa 25-35 prosenttia lämmitystarpeesta. Matala- ja passiivienertaloissa osuus on suurempi johtuen pienemmästä lämmitystarpeesta.

Aurinkolämmön merkitys ja kiinnostus sitä kohtaan kasvaa koko ajan. Keskeisenä haasteena Suomessa on talven lämmityskausi, jolloin aurinkolämmön määrä on minimaalinen.

Lähde: motiva.fi, vattenfall.fi

Laskuri opastaa lämmitystapojen vertailussa

Valtion kestävän kehityksen yhtiö Motiva Oy:n sivuilta löytyy pientalojen lämmitystapojen vertailulaskuri, joka auttaa eri lämmitystapojen ja niiden kustannusten vertailussa. Laskuri löytyy osoitteesta <https://lammitysvertailu.eneuvonta.fi/>.

Laskurin tarkoituksena on tarjota puolueetonta ja vertailukelpoista tietoa eri lämmitystavoista sekä niiden kustannuksista. Tavoitteena on myös antaa kokonaisvaltaista tietoa lämmitystavoista yksittäisten laitteiden tai järjestelmän osien sijaan.

Kustannustietojen ohella laskuri tarjoaa kuvauksia eri lämmitystapojen ominaisuuksista. Laskurin ensisijainen kohderyhmä ovat uusien pientalojen rakentajat ja vanhojen talojen remontoijat. Annetut ohjeavot on suunnattu pientaloille ja esitetyt tiedot on tehty vastaamaan uusien pientalojen lämmitystapojen keskimääräisiä kustannuksia ja toiminta-arvoja. Laskuria voidaan kuitenkin periaatteessa käyttää myös muunkin kokoisille ja

tyyppisille rakennuksille.

Laskurissa on huomioitu pientalojen yleisimpiä pää- ja tukilämmitystapoja. Laskurin käyttö aloitetaan valitsemalla päälämmitystapa, jonka lisäksi voidaan valita mahdollisia täydentäviä tukilämmityksiä. Laskuri ottaa mukaan tarkasteluun sekä päälämmitystavan yksinään että valittujen tukilämmitysten kanssa, jolloin voidaan paremmin vertailla kuinka suuri lisähyöty tukilämmityksistä saadaan.

Lämmitystapojen investoinnit tehdään jopa kymmeniksi vuosiksi eteenpäin. Tämän vuoksi laskurissa on pyritty mahdollistamaan myös tulevaisuuden energiahintojen kehityksen huomioon ottaminen. Tämä tehdään laskemalla tulevien vuosien energiakustannuksia arvioitujen energiahintojen nousuvauhdin mukaan (prosenttia vuodessa). Energiahintojen nousuvauhdin oletusarvoina laskurissa käytetään tilastoihin perustuvia arvoja eri energiamuotojen hintojen kehityksestä viimeisen 10 vuoden ajalta.

Laskurin tekijät ja taustaa

Laskurin tekemisestä ovat vastanneet Keski-Suomen Energiatoimisto (www.kesto.fi) ja Jyväskylän ammattikorkeakoulu (www.jamk.fi) ja se on tehty Motiva Oy:n tilauksesta ja ohjauksessa kuluttajien energianeuvonnan käyttöön. Laskurin internet-toteutuksesta vastaa Atlantis Consulting Oy.

Lämmityslaskurin kehitystyön pohjana on toiminut JAMK:n, Jyväskylä Innovation Oy:n ja VTT:n toimesta tehty Heating Tool -laskuri, joka laadittiin osana EU:n IEE-ohjelman BioHousing-hanketta. ■

Takkamestarit Kohonen Oy

Myyntinäyttely Espoon Suomenojalla, Suomalaistentie 1-3. Puhelin: 09-881 34 64
Avoinna ma-to 10-17, pe 10-16
antti.kohonen@takkamestarit.eu www.takkamestarit.eu

Avotakka ennen takkasydäntä

Tee sinäkin itsellesi ja naapureillesi ekoteko, samalla säästät energiaa ja selvää rahaa!

Jotul I620 FL

Avotakka takkasydämen asennuksen jälkeen

Käyttämättömät avotakat varaavaksi takaksi Takkamestareiden valurautaisella sydämellä.

Avotakka on lämmityslaitteena hyödytön ja tuottaa suuren määrän vaarallisia hiukkaspäästöjä. Avotakassa ilmaa kuluu pahimmillaan jopa yli 100m³ / poltettu puukilo. Tämä tarkoittaa, että hormin kautta poistuu täysin turhaan järkyttävä määrä lämmintä ilmaa, jonka talon päälämmitysjärjestelmä on lämmittänyt. Usein vielä tämä avotakan käyttämä suuri ilmamäärä korvataan kylmällä ulkoilmalla ilmanottoaukoista ja talon vuotokohdista. Tämä aiheuttaa pahimmassa tapauksessa jopa kosteusongelmia talon rakenteisiin.

MITTAA avotakkasi pesän mitat: korkeus, leveys, syvyys, **OTA VALOKUVA** takasta ja laita meiliä tai tule käymään.

KATSOTAAN YHDESSÄ teille sopiva vaihtoehto, jolla teemme avotakastanne ekologisen ja erinomaisen lämmityslaitteen, joka varaa myös lämpöä ja nostaa asuntonne arvoa enemmän kuin mitä se maksaa.

SÄÄSTÄTTE RAHAA merkittävästi, tämä työ maksaa itsensä takaisin nopeasti!

Mallistomme on nähtävillä kotisivuiltamme.

- Laadukasta ja turvallista tulisijarakentamista jo vuodesta 1995 -

» LAKIPALSTA

Minna Ravi
asianajaja, osakas
Asianajotoimisto Lindblad & Co Oy
minna.ravi@lindblad.fi
Puh. 020 749 8193

Vallintavirhe kiinteistökaupassa

Vallintavirheestä on kyse muun muassa silloin, jos myyjä on antanut ostajalle ennen kauppaa vääriä tietoja esimerkiksi kaavasta, rakennuskiellosta tai luovutusrajoituksesta ja annetun tiedon voidaan katsoa vaikuttaneen kauppaan. Lisäksi vallintavirheestä on kyse silloin, kun kiinteistöllä olevaan rakennukseen ei ole tarvittavaa lupaa, käytännössä rakennuslupaa.

Yleensä vallintavirheriidat koskevat juuri rakennuslupan puutetta. Pahimmassa tapauksessa koko rakennus on luvaton. Kyse voi olla myös siitä, että rakennukseen on tehty laajennus tai suuria remontteja, joille ei ole haettu asianmukaista lupaa. Voi myös olla, että lupaa ei enää helposti saa, mikäli esimerkiksi rakentamismääräykset ovat muuttuneet remontin jälkeen. Pahimmillaan puhutaan siitä, että asuinrakennus on luvaton, eikä lupaa ole mahdollista saada. Rakennusta ei pitäisi käyttää enää asumiseen ja viranomaiset voivat sen kieltää. Rakennusta koskee myös purku-uhka.

Tyypillinen seuraamus vallintavirheestä on hinnanalennus. Hinnanalennuksen täytyy vastata virheen arvoa. Yleensä puhutaan virheen korjauskustannuksista eli käytännössä siitä, mitä maksaa rakennuslupan hakeminen. Mikäli virhe on olennainen, ostajalla on oikeus purkaa kauppa. Ostajalla voi olla myös oikeus vahin-

gonkorvaukseen.

Vallintavirhettä ei koske maakaassa mainittu viiden vuoden reklamaatioaika. Kyseinen reklamaatioaika koskee laatuvirhettä. Vallintavirheeseen voi vedota vanhentumislain puitteissa eli vanhentumisaika on 10 vuotta. Virheestä on toki reklamoitava kohtuullisessa ajassa sen jälkeen, kun se havaittiin tai olisi pitänyt havaita.

Vallintavirheissä on myyjän vastuun lisäksi kyse usein kiinteistönvälittäjän vahingonkorvausvastuusta. Huolellisen välittäjän pitäisi tarkistaa rakennusten lupa-asiat. Mikäli vallintavirhe ilmenee rakennuslupan puutteena, välittäjä on todennäköisesti toiminut huolimattomasti. Välitysliike voi olla vahingonkorvausvastuussa ostajalle. Mikäli myyjä joutuu maksamaan ostajalle hinnanalennusta vai vahingonkorvausta, välitysliike voi joutua maksamaan vahingonkorvausta myyjälle.

Ostaja voi minimoida vallintavirheen mahdollisuuden tutustumalla huolellisesti kiinteistöstä saatavilla oleviin asiakirjoihin. Ostajan tulee myös tutustua kaavaan ja mahdollisiin vireillä oleviin kaavamuutoshakemuksiin. Ostajan kannattaa kysyä rohkeasti lisätietoja kiinteistönvälittäjältä tai myyjältä, mikäli jokin asia jää epäselväksi.

Unelmien koti rakentui Hausjärvelle

Rauhaa, luonnonläheisyyttä ja hyvät kulkuyhteydet. Hyvinkääläispariskunnan toiveet olivat selkeät, kun he ryhtyivät etsimään itselleen uutta kotia. Nämä kaikki täyttyivät, kun he päättivät rakennuttaa unelmiensa omakotitalon Hausjärvelle, Monnin taajamaan

Vajaan 8 000 asukkaan Hausjärvi sijaitsee otollisesti junaratojen varrella Kanta-Hämeessä, naapureinaan muun muassa Hyvinkää, Hämeenlinna ja Riihimäki. Neljästä taajamasta ja pienemmistä kylistä koostuva kunta tarjoaa asukkaalleen omaa rauhaa, lähipalveluita ja aktiivista elämänmenoa, mutta myös erinomaisia kulkuyhteyksiä.

– Hausjärvellä on todella turvallista asua. On tämä vähän lintukoto, hymyilee kunnan viestintäsuunnittelija **Mikaela Moore**.

Kun kuntalaisilta kysytään, mitä he koptipaikassaan eniten arvostavat, juuri turvallisuus nousee vastauksissa kärkeen. Lapsiperheitä kuntaan vetävät koulut, joita sijaitsee joka taajamassa ja joiden ryhmäkoot ovat pysyneet maltillisina. Myös uusi monitoimikeskus on suunnitteilla.

– Kuntalaiset ovat olleet todella tyytyväisiä varhaiskasvatukseen ja kouluihin. Ne ovat myös opetushenkilökunnan joukossa arvostettuja.

Asukkaistaan välittävä kunta palvelee

Hausjärvellä asukkaiden hyvinvointiin satsataan toden teolla. Kunta edistää aktiivista elämäntapaa monin keinoin: tarjolla on niin hyvinvointisuunnittelijan ja liikuntaohjaajien apua kuin maksutonta kehonkoostumusmitaustakin. Talvisin hiihtoharrastajia ilahduttaa reaaliaikainen latukartta, jolla voi seurata latukoneen kulkua ja latujen kuntoa, kesäisin nautitaan uimapaikoista ja puhtaista järvistä.

– Pyrimme viemään palveluita kuntalaisten luokse, Moore kertoo. Tästä esimerkkinä hän mainitsee kylissä kiertävän kirjastoauto Fannyn. Sen lisäksi kunnan kansalaisopisto järjestää kursseja kaikissa taajamissa.

Paikallisyäriä ja tunnelmaa Hausjärvellä on myös riittämiin: esimerkiksi Hietoisten kylässä sijaitseva Mommilan Kyläpuoti on kesäkahvilan, kaupan ja museon yhdistelmä, jota ihmettelemään tullaan kaukaakin.

Asukkaat ovat kunnassa etusijalla, mikä näkyy myös pientalorakentamisessa. Tontit

on kaavoitettu väljiksi ja rakennustapaohjeet joustavia, mikä mahdollistaa monien asumishaaveiden toteuttamisen.

– Lupaprosesseissa pyritään olemaan sujuvia ja totta kai autamme tonttien ostajia parhaamme mukaan. Vuokratontti on mahdollista lunastaa omaksi neljän vuoden kuluttua, jolloin maksetut vuokrat luetaan hyväksi, Moore vinkkaa.

Pientalotontteja on tarjolla muun muassa Monnin, Oitin ja Hikiän taajamissa. Näistä kahdessa jälkimmäisessä on omat junaseisakkeensa, kuten myös pääradan varrella sijaitsevassa Ryttylässä, jonne on kehitteillä uusi asuinalue.

Haaveiden mukainen koti hakusessa

Tuuli Kiuru on asunut elokuusta lähtien vastavalmistuneessa omakotitalossaan Hausjärvellä, Monnin taajamassa, yhdessä miehensä ja heidän kahden koiransa kanssa.

Entinen hyvinkääläinen on ollut uuteen kotiinsa enemmän kuin tyytyväinen. Pariskunnan toiveet omasta rauhasta ja hyvistä kulkuyhteyksistä täyttyivät Hausjärvellä jouhevasti. Sitä ennen he olivat haeskelleet muualta ensin valmiita omakotitaloja ja sittemmin tontteja löytämättä mielestään.

– Kun kävimme katsomassa taloja, olimme joutuneet tekemään paljon kompromisseja.

Tämä vahvisti rakennuspäätöstä. Pariskunta perehtyi talotoimittajiin tarkoin, haluten minimoida rakentamisen aikana tapahtuvat virheet mahdollisimman hyvin. Toimittajaksi valikoitui yritys, joka rakentaa talot talotehtaan suojissa valmiiksi sisustustöitä myöten. Näin työmaalla tarvittava aika jää vain muutamaksi viikoksi.

Hyvinkäällä tarjolla olleet tontit eivät kuitenkaan vastanneet heidän tarpeitaan. Kiuru kuvailee talojen sijainneen niillä vieressä ja tonttien itsessään olleen pienehköjä.

– Mies bongasi täältä Monnista muutamia tontteja, joita käytiin katsomassa. Todettiin, että tontit olivat täällä puolet isompia ja

puolet halvempia kuin Hyvinkäällä.

Alueelta löytyi lopulta tontti, joka mahdollisti myös maalämmön hankkimisen. Kiuru kertoo rakentamisen sujuneen ongelmitta.

– Kunnalta on saatu apua kaikessa, mitä onkin tullut mieleen, hän kehuu. Kunnan rakennuslupatarkastaja osasi kertoa jopa milaista tontin maaperä on, ennen kuin he olivat edes tehneet maaperätutkimusta.

Toiveet asumisesta ja elämästä täyttyivät

Omaa rauhaa kaivannutta pariskuntaa viehätti mahdollisuus väljempään asumiseen – etenkin heidän koiriensa hyvinvoinnin vuoksi.

– Halusimme, että on oikeasti alue, jossa koirat viihtyvät ja jossa on hyvät lenkkeilymaastot, Kiuru toteaa. Hän kehuu etenkin läheisen Paukunharjun ulkoilumaastoja. Lisäksi alueelta on vain noin 10 minuutin ajomatka Hyvinkään keskustaan, ja myös Riihimäen keskusta on kohtuullisen matkan päässä.

Paikallinen yhteisö on osoittautunut aktiiviseksi. Tänä vuonna toimintansa aloittanut Monnin kyläyhdistys toteutti juuri lähistölle uuden ulkoliikuntapaikan. Myös naapurusto on ottanut uudet asukkaansa hyvin vastaan.

– Se vahvisti tuntemusta, että on tehty oikea päätös, Kiuru toteaa tyytyväisenä.

Jos omakotiasuminen houkuttaa, hän kannustaakin ryhtymään rohkeasti rakentamiseen.

– Ainakin saa mieleisen itselleen, jos nyt ei muuten satu löytymään täydellistä.

HAUSJÄRVI

Tonttiedustelut
Maanmittausinsinööri Antti Säteri
puh. 019 758 6557
antti.sateri@hausjarvi.fi
www.hausjarvi.fi

Vanhan puusepöntalon lempeä tunnelma houkutteli aikanaan arkkitehti Salla Paakkunaisen puolisoineen muuttamaan kaupungista keskelle pälkäneläistä perinnemaisemaa.

Teksti ja kuvat: Ulla Sirén

Puusepöntalon keittiö elää juurillaan

Keittiö on kodin sydän, on tapana sanoa. Sinne keskittyvät perheen ruokahuolto, puhtaanapito, elintarvikkeiden säilytys ja usein myös jätteiden lajittelu. Kaiken ei silti tarvitse näyttää samalta kuin sisustuslehdissä ja asuntomessuilla. Kodin sydän on parhaimmillaan, kun se saa sykkiä omaan tahtiinsa.

Kun tamperelainen arkkitehti **Salla Paakkunainen** ja hänen miehensä ensimmäisen kerran tulivat katsomaan nykyistä kotiaan Pälkäneen kirkonkylässä, he tiesivät jo samalla käynnillä jäävänsä siihen asumaan.

Kyläläisten keskuudessa Veikkalan talona tunnettu pieni punainen hirsirunkoinen rakennus sijaitsee idyllisellä paikalla keskellä ikivanhaa, jo keskiajalla olemassa ollutta ryhmäkylää. Tontti on lohkaistu viereisestä tilasta, eikä kiinteistöön ole koskaan kuulunut omaa viljelysmaata. Asukkaina oli aikanaan puuseppiä, paikallisesti tunnettuja ja arvostettuja käsityöläisiä.

Myyjä määritteli talon ”puolialkeelliseksi vapaa-ajan taloksi”, mikä kuvasi osuvasti melko kolhiintunutta, vuosikymmenten taakse unohtunutta asun-

toa. Keittiö riitti juuri palvelemaan satunnaisesti poikkeavaa kesäasukasta, mutta vakituisten asunnon tarpeet täyttääkseen se vaati perusteellisen remontin.

Talo oli silti kaikessa kuhmuisuudessaan niin viehättävä ja oman kodin tuntuinen, että Paakkunaiset eivät voineet luopua siitä. Kaupat tehtiin ja punainen tupa sai uuden elämän – ja maakellarin. Hieman hobittikoloa muistuttava kellari on arkkitehtipariskunnan oma luomus, mutta sen tarina on kerrottava erikseen.

Yhdessä olemisen paikka

Salla Paakkunainen toteaa, että keittiöt ovat 2000-luvun arkkitehtuurissa palanneet vanhoille

juurilleen. Entisaikaan keittiö tai tupa oli perheen arkihuone, jossa valmistettiin ruokaa ja leivottiin, mutta lisäksi siellä tehtiin kaikkea muutakin elämään kuuluvaa: aherrettiin puhdetöissä, tarinoitiin tai vaikka harjoiteltiin tavaamista. Nykyisin uusissa asunnoissa suositaan jälleen ratkaisua, jossa keittiökalusteet sijoitetaan oleskelutilojen yhteyteen, eikä ruoanlaittajaa jätetä ovien taakse erilleen muun väen touhuista.

Välillä elettiin monta vuosikymmentä erilliskeittiöiden ja keittokomerojen aikaa, mutta puuseppä Veikkalan taloon se muoti ei koskaan ehtinyt. Paakkunaisen kodin koko toinen pääty on aikanaan ollut yhtenäinen avara tupa leivinuuneineen ja kolmeen suuntaan antavine ikkunoineen. Arkkitehtipari halusi säilyttää tilan sellaisenaan, vaikka

yksi elintasouudistus onkin lohkaissut tuvasta kulman.

- 1970-luvulla eteisen yhteyteen on rakennettu wc-tila, jolloin keittiöstä on tullut L-kirjaimen muotoinen, siivellinen. Pohjaratkaisu on hyvä näinkin, koska yhtenäinen kolmi-ikkunainen tupaosuus on yhä olemassa, ja keittiökalusteille jää oma siipensä, Salla Paakkunainen sanoo.

Paakkunaisen keittiössä on pirttikalusto, niin kuin siellä luultavasti on ollut alusta asti. Toisessa päässä on sohvaryhmä ja televisio. Kodin arkielämä keskittyy tu-paan, niin kuin aina ennenkin.

Remontti voi paljastaa yllätyksiä

Vanhan keittiön remontoinnissa on paljon pakollis-ta huomioitavaa. Vesijohdot, putket ja sähkötyöt ovat vaatineet erilaisia läpivientejä, joita on tehty oman ai-kakautensa tavalla. Nykyään sähkö- ja lvi-töihin tarvi-taan yleensä vähintään toimenpidelupa, ja lisäksi sekä laitteiden että asentajien täytyy täyttää tietyt lain vaati-mukset. Kun järjestelmiä uusitaan, voi paljastua yllät-täviä ratkaisuja, jotka eivät vastaa nykyaikaa, ja kustan-nukset saattavat nousta odottamattoman korkeiksi.

- Keittiön perusteellinen uudistaminen on kallis ja vaativa työ. Se voi tulla jopa kalliimmaksi, kuin koko talon arvo on, joten kannattaa pysähtyä ensin tarkoin miettimään, mihin ryhtyy, Salla Paakkunainen muis-tuttaa.

Hän kehottaa keittiöremonttia suunnittelevia hidas-tamaan tahtia alussa, vaikka mieli palaisi uudistusten pariin. Lopputulos luultavasti paranee, jos maltaa jon-kin aikaa tuumailla.

- Itse aloittaisin kodin pohjapiirustuksesta, isoista mitoista. On tärkeää mitata keittiö huolellisesti, sillä vanha mitoitus ei aina riitä kaikkeen toivottuun. Keitti-öt eivät ennen olleet läheskään yhtä laajasti varusteltu-ja kuin nykyään, hän selittää.

Omilla vai talon ehdoilla

Tärkein kysymys on tietysti, mistä haaveillaan. Omat tarpeet ja toiveet ovat koko remontin lähtökohta. Mutta joskus täytyy valita myös ne asiat, joista tingitään.

- Usein toivotaan esimerkiksi pitkää työtasoa ikku-nan alle, mutta sellainen voi olla vaikea toteuttaa tilaan, johon ei ole alun perin suunniteltu työtasoa lainkaan, Paakkunainen kertoo.

Hänen omassa keittiössään työtaso muodostaa saa-rekkeen, joka samalla rajaa keittiön ruoanlaittopuolen oleskelutilasta. Kuten vanhoissa taloissa usein, Paakku-naisten talossa ikkunat ovat niin matalalla, että oikean korkuinen taso osuisi ikkunan eteen.

- Ikkunaa on kyllä mahdollista pienentää, jos se sopii talon julkisivuun - olen suunnitellut työssäni sellaisia-kin ratkaisuja. Itse en halunnut ryhtyä muuttamaan ta-lomme alkuperäisiä kuusiruutuisia ikkunoita enkä vä-hentämään luonnonvaloa, josta saamme nauttia, Salla Paakkunainen kertoo.

Sisustus aikakauden mukaan

Sisustustyylin, värien ja pintamateriaalien valinta on oman keittiön suunnittelun hauskin osa, koska ei tar-vitse miettiä lakeja eikä lupia. Erityisesti vanhassa ta-lossa luovuus ja omaleimaisuus saavat puhjeta kuk-kaan. Paakkunaisen keittiössä suunnittelun lähtökoh-tana ovat olleet talon ikä ja historia. Elämän rosoisuus ja kerroksellisuus saavat näkyä.

- Tämä on yli satavuotias käsityöläiskoti, joten halu-simme valita sitä mukailevan värimaailman ja materi-aalit, Salla Paakkunainen kertoo.

Keittiön kaapisto on hänen miehensä suunnittelema ja omin käsin rakentama. Kaappien ovet ovat puunvä-riiset, ja niissä on veistetty koristekuvio. Kaapiston ylä-osa on tarkoituksellisesti suunniteltu viistoksi jotta vie-reisestä ikkunasta tuleva valo yltäisi mahdollisimman pitkälle.

KOTIKO

DESIGN

Sisustus- ja keittiösuunnittelija
Aino Heikkilä 040 768 7074
info@kotikodesign.fi

**Millainen keittiö palvelisi arkeasi
parhaiten? Selvitetään se yhdessä!**

www.kotikodesign.fi/keittiosuunnittelu
Löydät minut myös instagramista @kotikodesign

RAKENNUSLIIKE

LAMBARDOS

KALUSTEASENNUKSET
VAHVALLA AMMATTITAITIDOLLA!

Ota yhteyttä!
info@lambardos.fi

www.lambardos.fi

Suomen Sisustustuli Oy

100% kotimainen perheyryitys

Remontti-, huolto-, sekä suunnittelupalvelut

Hoidamme niin isot kuin pienetkin työt

PALVELU - LAATU - TÄSMÄLLISYYS

Ota rohkeasti yhteyttä
saadaksesi ilmainen arvio jo tänään!

Mika Oede
050 493 8955
info@sisustustuli.fi

www.sisustustuli.fi

KULLAN MYYNTI ON HELPPOA JA HAUSKAA.
**ONKO SINULLA TARPEETTOMIA
KULTA- TAI HOPEAESINEITÄ?**

Meiltä henkilökohtaista ja joustavaa palvelua jalometallien kierrätykseen.
Tutustu täältä: www.nettikulta.fi

NETTI KULTA

Asiakaspalvelu & Helsingin ostopiste ma-pe 10-16 • la-su ja iltaisin sop. mukaan
044 9877 049 • asiakaspalvelu@nettikulta.fi

SAVONLINNA

siellä missä lapsilla on
tilaa kasvaa ja elää!

Rakenna itsellesi ja perheellesi viihtyisä koti,
joka on lähellä palveluita ja puhdasta luontoa.
Savonlinnassa olet tervetullut ja turvassa.

Lisätietoja vapaista omakotiton-
teista Savonlinnan kaupungin,
Kerimäen, Punkaharjun ja
Savonrannan alueella:
www.savonlinna.fi/tontit

www.savonlinna.fi

Teräs ja puu ovat Paakkunaisten talon rakentamisajan materiaaleja ja sopivat käsityöläiskodin henkeen, joten niistä tehtiin keittiökalusteiden pinnat. Kaapisto on yläosastaan suunniteltu viistoksi, jotta ikkunasta tuleva luonnonvalo saadaan hyödynnettyä parhaalla tavalla.

Kodinkoneet on sijoitettu kaapistoon siten, että vieras ei sisään astuessaan näe, että keittiössä olisi esimerkiksi jääkaappia ollenkaan. Laitteiden valkoiset kyljet eivät näyttä-neet sopivan kokonaisuuteen, eikä valkoinen väri muutenkaan, joten ne piilotettiin. Jätteiden lajitteluun on myös varattu nykyajan vaatimukset täyttävä iso ja helppokäyttöinen tila, mutta sekin peittyy yhdenmukaisen oven taakse.

Kierrätys-
keskus

Pelasta tavarat *uuteen* elämään.

Kierrätyskeskukseen voi lahjoittaa melkein mitä
vaan ja monella tapaa. Me puolestamme
huolehdimme siitä, että tavarat saavat
parhaan mahdollisen uuden elämän.

**Kiitos
tavarán
pelastaja!**

→ kierratyskeskus.fi/lahjoita

Kalusteita myös kierrätyksestä

Tiski- ja työtasojen materiaaliksi valikoitui teräs.
– Teräs kestää kovaa työntekoa, ja se helppo pitää puhtaana. Sitä on käytetty suomalaisissa kodeissa jo kauan, joten se sopi meidän tyyliimme, Salla Paakkunainen perustelee.
Hän pohtii, että nykyisin tasoissa suosittu kivi olisi ollut työläiskeittiöön liian suurellinen, laminaatti aikakauteen täysin sopimaton ja puu helposti kuluva. Teräksisen tason alle mahtuu kookas sähköuuni sekä liikuteltava laatikosto, jonka puupintaa voi käyttää toisena, matalampana työtasona. Liikuteltavat osat lisäävät muuntelun mahdollisuutta, kun tilaa on niukasti.
Mikäli ei tavoittele sisustuslehtien sileänvalkoista keittiöunelmaa, voi kalusteita hankkia kierrätyksestä, samoin lattialautoja, seinäpaneeleja, jopa ovenkahvoja ja uuninluukkuja. Vanhat osat ovat yleensä kestävää materiaalia, ja ne luovat aitoa ajan henkeä. Paakkunaisilla esimerkiksi keittiön pirttikalustossa on vanhat jalkaosat, joihin on teetetty uudet kannet.

Ekologisuus on turvallisuutta

Tekemällä kestäviä ja ajattomia valintoja voi siirtää seuraavaa keittiöremonttia eteenpäin ja vahvistaa kodin kriisinkestävyttä.
Vanhojen tulisijojen korjaaminen tai korvaaminen uusilla kannattaa, jos niille on olemassa ehjät perustukset ja hormit. Varalämmönlähteenä ne turvaavat kotia, jos muun energian kulku jostakin syystä pysähtyy, mutta niistä on hyötyä tavallisessa arjessakin. Paakkunaiset eivät esimerkiksi luopuisi mistään hinnasta vanhasta puuhellastaan.
– Meille siitä tuli heti keittiön rakkain kaluste. Se on vähän kolhuinen, mutta monipuolinen ja tehokas, Salla Paakkunainen kertoo.
Sähköliedeksi heille onkin riittänyt kaksilevyinen keittotaso, joka sopii teräksisen työtason päälle.
Vaikka elintarvikkeiden kylmäsäilytys perustuu nykyään sähköön, maakellari on yhä oiva lisätila, jossa esimerkiksi perunoita ja juureksia voi säilyttää ison määrän kerralla. Kellari myös pelastaa paljon, jos kylmälaite rikkoutuu tai sähkö katkeaa.
Arkkitehtipari on itse suunnitellut kellarinsa, joka käytännöllisyyden lisäksi hurmaa sadunomaisuudellaan. Varta vasten kasatun nurmipeitteisen maa-aineskukulan halkaisee käytävä, jossa on vastakkain kaksi kaarevaa ovea. Toisesta paljastuu kesäkeittiö, jonka taustaa koristaa mosaiikkitaideos, toisesta pääsee maakellarin portaisiin. Ulkonäkönsä puolesta rakennelma voisi sijaita Tolkienin Keski-Maassa hobbittien asumuksilla, mutta sisältä se on käytännöllinen keittiön täydentäjä, jota nykymaailman kriisit eivät horjuta. ■

HOIVAA JA HUOLENPITOA SINNE MISSÄ PARHAITEN VIIHDYT

HoivaNova on Helsingin kaupungin hyväksymä palveluntuottaja.

MEILTÄ SAAT SEURAAVAT PALVELUT:

- Yksityiset kotiin vietävät palvelut
- Sairaanhoidolliset palvelut
- Palvelusetelillä saatavat palvelut
- Yleis- ja geriatriclääkärin palvelut
- Apua palvelukotiin muutossa

Asiakaspalvelu:
+358 466 4004 ja
+358 50 466 4373

Sähköposti:
info@hoivanova.fi

Itäkatu 1-5 c 118,
00930 Helsinki
www.hoivanova.fi

WWW.ERIKOISHAMMASTEKNIKOT.FI

ERIKOISHAMMASTEKNIKOT OY

HAAGA | KAUPPALANTIE 4
MALMI | MALMIN RAITTI 12

EHT ANTTI KOSKELO

HAMMASPROTEESITYÖT
P. 050 4677 229

Puusepänanalan vahvaa osaamista jo vuodesta 1971.

Katso lisää sivuiltamme!
www.tilauspuusepäntyöt.fi

Messurakenne Oy

Ahertajantie 3, 01800 Klaukkala | Puh. 050 339 5391

Asianajopalvelua kiinteistöasioissa

LINDBLAD

Puh. 020 749 8150

www.lindblad.fi

Helsinki • Mikkeli • Lappeenranta • Imatra • Joensuu • Tampere

NESTE

POLTTÖÖLJYT

30v kokemuksella

TILAUKSET:
POLTTIS.FI

Edullisesti ja sujuvasti omilla säiliöautoilla

tai puh 0400 123 766

REMONTTI OY

TASOITUS- JA MAALAUSTYÖT

Ammattitaidolla – sisä- ja ulkopuolella

050 322 9500 | info@tmremontti.fi | www.tmremontti.fi

SISÄ- JA ULKOMAALAUS
TAPETOINTI- JA LATTIATYÖT
PORRASKÄYTÄVÄREMONTTI
JULKISIVUREMONTTI

Maalarimestari
Jaakko Kuikanmäki
p. 020 747 9230
jaakko.kuikanmaki@ma-ku.net

MAALAUSLIIKE
KUIKANMÄKI

VUODESTA 1957

Katso lisää www.maalausliikehelsinki.com

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Kirjallinen sopiminen ja osaava valvonta – niistä on onnistunut remontti tehty

Rakennusmestari korostaa remontin suunnittelun, ammattimaisen valvonnan ja kirjallisen sopimisen merkitystä remontin onnistumisessa. Tärkeää on myös selvittää urakoitsijan taustat ja osaaminen perusteellisesti.

Neuvontainsinööri ja rakennusmestari **Timo Jokela** Peruskorjaamisen ja Rakentamisen Kehittämiskeskus PRKK ry:stä näkee työssään remonteja laidasta laitaan, niin onnistuneita kuin vähemmänkin onnistuneita. Hän kertoo törmänneensä tämänkin vuoden aikana harmillisiin tilanteisiin, jossa remontin tilaaja ja urakoitsija ovat ajautuneet törmäyskurssille.

Eräs tapauksista sattui hänen tuttavalleen, joka teetti kotiinsa kylpyhuoneremontin. Koska valvontaa ei ollut mukana riittävästi, pieleen meni melkein kaikki mahdollinen.

– Ensinnäkään minkäänlaista sopimusta paperille ei koskaan tehty. Siitä oli ehkä sähköpostissa jotain sovittu, ja hinta oli varmaan sovittu.

Remontin hinta oli hänen arvionsa

mukaan vedetty reippaasti yläkanttiin. Urakoitsija sai tehdä töitä ilman valvontaa ja pyysi remontin edetessä asiakkaalta maksusuorituksia, jotka tämä maksoi mukisematta. Ennen pitkää asiakas alkoi kuitenkin niin sanotusti haistaa palaneen kärryä, tuli katumapäälle ja kysyi Jokelan mielipidettä.

– Kun pääsin paikan päälle, ymmärsin että tähän on tehty ihan

vastoin kaikkia ohjeistuksia. Oli virheitä paljonkin, Jokela kertoo. Eikä ongelmana ollut pelkästään työn jälki:

– Rahat oli maksettu, mutta kuitteja ja laskuja ei saatu koskaan. Eli näin ollen asiakas ei ole saanut kotitalousvähennystä, kun ei ole mitään laskuja mitä osoittaa. Tässä tapauksessa kaikki rahat ovat menneet harmaaseen talouteen.

Huomiota urakoitsijan referensseihin

Toisena esimerkkinä Jokela mainitsee vanhan rintamamiestalon, johon oltiin teettämässä julkisivuremonttia. Tarkoituksena oli uusia talon ulkoverhous ja muun muassa lisätä lämmöneristystä.

– Kaikki lähtökohdat oli oikein, suunnitelmat tehty viimeisen päälle ja oli jopa vastaava mestari siinä, eli ammattilainen mukana.

Remontista oli myös tehty asianmukainen sopimus kirjallisesti hintaa myöten. Harhaan mentiin kuitenkin siinä vaiheessa, kun työhön ryhdyttiin etsimään urakoitsijaa. Jokela toteaa, ettei valitun urakoitsijan referenssejä selvitetty riittävästi.

– Aina kun kysyt urakoitsijaa, pitää selvittää urakoitsijan taustat ja referenssit ja mahdollisuuksien mukaan saada niitä aikaisempia remonttikohteita ja niiden asiakkaiden puhelinnumeroita, joihin voi soittaa, että voi kysyä miten tämä hoiti teidän urakan.

Valitulla urakoitsijalla ei kuitenkaan ollut riittävästi ammattitaitoa eikä kokemusta suomalaisesta rakentamistavasta, mikä näkyi työn laadussa.

– Kävin siellä tekemässä katselmuksen. Se oli niin huonoa työtä, että melkein kaikki olisi pitänyt purkaa pois ja tehdä uudestaan.

Muista poikkeava tarjous syynättävä tarkkaan

Jokela kommentoi remontin valvonnan epäonnistuneen. Tilaa-ja-kaan ei osannut puuttua tilanteeseen, vaikka näki urakoitsijan tekemän huolimattonta työtä.

– Siinä vaiheessa, kun ammattimainen valvoja näkee, että jotain menee väärin, homma pysäytetään siihen ja väärin tehty työ pitää välittömästi korjata.

Kyseisessä tapauksessa jo poikkeuksellisen edullisen tarjouksen olisi pitänyt Jokelan mukaan herättää huomiota. Erottuipa joku tarjous muista sitten erityisen halpana tai erityisen kalliina, hän kehottaa suhtautumaan siihen varoen.

– Ammattilainen kyllä ymmärtää, paljonko tuommoisen remontin kokonaishinta on, missä se tulee liikumaan. Sen takia niitä tarjouksia pitäisi saada joka kohteesta ainakin 3–5, jotta pääset vertailemaan.

Urakoitsija ei kyennyt korjaamaan virheitään. Epäonnistuneen remontin jälkiä korjailemaan palkattiin uusi timpuri, mutta Jokela toteaa, ettei tehtyä työtä voida enää kokonaan purkaa. Koska tilaaja ei suostunut maksamaan huonolaa- tuisesta työstä, urakoitsija otti lakimiehen avukseen, joten tilaajan oli tehtävä samoin. Riitaa pyritään nyt ratkomaan sovittelamalla.

Selvitä myös remontin tekijöiden osaaminen

Urakoitsijayrityksen referenssien lisäksi Jokela kehottaa selvittämään,

kuka työtä tulee varsinaisesti tekemään ja millaiset tämän työtaustat ovat. Myös sopimukseen voidaan laittaa maininta, että työntekijöillä pitää olla kokemusta ja alan koulutusta. Lisäksi valvoja voi pitää ennen urakan alkua tekijöiden kanssa aloituspalaverin, jossa käydään läpi suunnitelmat työn toteutuksesta.

Tämän oppi kantapään kautta eräskin 1940-luvulla rakennetun omakotitalon omistaja, joka päätti maalauttaa talonsa alkuperäisen julkisivulaudoituksen uusiksi. Tekemään valittiin yritys, jonka internet-sivut olivat hyvin vakuuttavat. Myös sopimus tehtiin kirjallisena kuten pitääkin.

– Se vanha maali oli hilseillyt koko alaltaan. Sopimuksessa luki, että hilseilevä maali poistetaan ja kaikki pinnat pestään, tehdään homepesu ja muuta ja maalataan, Jokela taustoitaa tapausta.

Suuren, kaksikerroksisen talon maalausurakan kestoksi oli sopimukseen kirjattu seitsemän päivää. Todellisuudessa työntekijät olivat työmaalla vain 2,5 päivää, jonka aikana julkisivu raaputettiin, pestiin ja maalattiin. Kun talo oli jo maalattu, työn laatuun tyytymätön tilaaja soitti Jokelalle ja pyysi tätä antamaan mielipiteensä.

– Ne oli hutaisemalla sitten tehty. Oli ihan karmean näköinen maalaus. Onneksi sitä ei ollut vielä laskutettu, hän päivittelee.

Maksusuoritus vain hyväksytystä työstä

Työtä tehneet maalarit olivat Jokelan arvion mukaan hyvin nuoria ja ilmeisen kokemattomia. Vanhan maalin poisto oli tehty niin huolimattomasti, että sitä oli jäänyt irtolaisena uuden maalikerroksen alle.

– Todettiin, ettei maalausta voida missään tapauksessa hyväksyä. Sovittiin, että urakoitsijalla on mahdollisuus korjata maalaus, eli tuossa tapauksessa aloittaa se aivan alusta uudestaan.

Kyseisessä julkisivuremontissa valvonnan olisi pitänyt Jokelan mukaan jaksotella:

– Ennen kuin vedetään uutta maalia, pitäisi hyväksyä ne rapatut ja puhdistetut pohjat, että vanha maali on poistettu riittävästi, ennen kuin annetaan lupa lähteä maalamaan.

Yhtä lailla laskutuksen tulee tapahtua vasta sitten, kun työ on valmis ja hyväksytty. Hän korostaa, että yhtään maksukerää ei kannata maksaa etukäteen.

– Maksuerien pitää aina perustua suoritettuun työhön ja hyväksyttyyn työsuoritukseen.

Riitatapauksissa tilaajan turvana on kuluttajansuojalaki, jota sovelletaan aina asiakkaan eduksi. Jos tilaaja ja urakoitsija eivät pääse remontista yhteisymmärrykseen, tilanteeseen on Jokelan mukaan myös mahdollista ottaa avuksi puolueeton tavarantarkastaja.

– He ovat pätevyityneitä ja heidän lausuntonsa pätee oikeudessa.

Kuluttajaneuvonnassa setvitään myös remonttiriitoja

Kilpailu- ja kuluttajaviraston kuluttajaneuvontaan valitetaan remonttien osalta eniten erilaisista virhetilanteista, kertoo johtava asiantuntija **Mikko Saastamoinen** Kilpailu- ja kuluttajavirastosta. Joko työn laatu ei ole vastannut sovittua tai odotuksia, tai työtä ei ole ylipäättään tehty ammattitaitoisesti ja huolellisesti. Myös toimitetuissa kalusteissa tai tarvikkeissa on usein puutteita.

– Monenlaisia viivästys- tai keskeytystilanteita on myös melko usein. Valituksia tulee lisäksi muun muassa erilaisista hinnoittelu- ja laskutusepäselvyyksistä.

Jo vuosien ajan vajaa 10 % kuluttajaneuvontaan vastaanotetuista yhteydenotoista on koskenut remontointia ja rakentamista. Siitä ei voida toki päätellä alan varsinaista tilannetta tai sen kehitystä.

– Selvitysten mukaan vain pieni osa ongelmia kokeneista kuluttajista on yhteydessä viranomaisiin. Tästä voinee toisaalta päätellä sitäkin, että iso osa ongelmista ratkeaa osapuolten kesken ilman viranomaisapua, mihin tietysti on syytä pyrkiäkin.

Perusteellinen remonttisopimus on paras lähtökohta

Kirjallinen sopiminen on paras tapa ehkäistä riitoja. Saastamoinen mukaan sopimukseen on tärkeä kirjata ainakin työn sisältö, työn hinta ja laskutusperusteet sekä maksuerien aikataulu. Niiden ohella on hyvä ilmetä muun muassa se, mitä ja minkä laatuista materiaaleja käytetään ja kenen vastuulla on hankkia käytetyt materiaalit.

Hän neuvoo mainitsemaan sopimuksessa erikseen myös mahdolliset järjestelyt ja toimenpiteet, jotka tilaaja tekee, kuten vanhan purkaminen, remontin aloitus- ja valmistumisaika ja seuraukset, jos työ viivästyy.

– Jos urakoitsija käyttää mahdollisia aliurakoitsijoita, heidätkin on hyvä kirjata sopimukseen. Lisäksi isommissa urakoissa kannattaa varmistaa, että urakoitsijan sopimusmallit ja ehdot ovat kuluttaja-asiamiehen hyväksymiä.

Saastamoinen muistuttaa, että remontin kestäessä voi tulla myös yllätyksiä ja tarvetta muutoksille ja lisätöille. Näistäkin

kannattaa sopia mahdollisimman tarkasti kirjallisesti.

– Valitettavan usein tilanne on se, että remontin muutos- ja lisätöistä ja niiden hinnasta tai laskutusperusteista on sovittu vain suullisesti, joka tietysti merkittävästi vaikeuttaa erimielisyystilanteiden selvittämistä ja ratkaisemista.

Reklamaatio ja kuluttajaneuvonta apuna riitatilanteessa

Jos remontista kuitenkin syntyy erimielisyyttä tilaajan ja urakoitsijan välille, ensimmäinen askel on reklamoida havaituista puutteista suoraan yritykselle ja pyrkiä neuvottelemaan, miten tilanne ratkaistaan.

– Jos reklamaatio ja neuvottelut eivät johda sovintoratkaisuun, kuluttaja voi kääntyä KKV:n kuluttajaneuvonnan puoleen, jossa asiaa voidaan tarkemmin selvittää ja mahdollisuuksien mukaan myös neuvotella erimielisyyden ratkaisusta yrityksen kanssa, Saastamoinen neuvoo.

Jos riitaa ei saada sovittua kuluttajaneuvonnankaan välityksellä, kuluttajaneuvonta voi ohjata tekemään ratkaisusuosituspyynnön kuluttajariitalautakuntaan.

Saastamoinen muistuttaa kuluttajansuojalain säännösten koskevan vain kuluttajan ja elinkeinonharjoittajan välisiä sopimuksia. Remontin tekijäksi on siis selkeintä valita elinkeinonharjoittaja.

– Jos kotitalous palkkaa remonttimiehen työsuhteeseen, se toimii itse työnantajana. Työsuhteeseen remonttimiehen palkannut kotitalous on velvolinen huolehtimaan samoista työnantajamaksuista kuin muutkin työnantajat. Virheellisesti työstä tai työn viivästymisestä ei voi vedota kuluttajansuojalakiin. Kuluttajaviranomaiset eivät voi myöskään ratkaista riitaa.

Pääurakoitsija vastaa myös käyttämiensä aliurakoitsijoiden työstä. Kuluttaja voi kuitenkin halutessaan esittää vaatimuksia suoraan aliurakoitsijalle, jos tämän työsuorituksessa on ollut virhe.

Lisätietoja: www.kkv.fi/kuluttaja-asiat/asuminen/remontit/remontin-tarjouspyynto-ja-sopimus/ ■

Kodin sähköjärjestelmän turvallisuuden voi varmistaa vain ammattilainen. Perusteellinen kuntotarkastus paljastaa alkavatkin ongelmat, jotka eivät näy päällepäin.

Teksti: Ulla Sirén

Tarkastus paljastaa sähköjärjestelmän heikkoudet

Viallinen sähkölaite, sirisevä pistorasia ja yhtenään palava sulake ovat merkkejä, joista kaikki osaamme tunnistaa vaaran ja kutsua ammattilaisen apuun. Harvemmin tullaan ajatelleeksi, että omakotitalon sähköasennukset ja laitteet vaativat seurantaa, kunnossapitoa ja tarvittaessa uusimista.

Omakotitalon sähköasioista puhutaan eniten hintojen osalta. Sähköturvallisuus puhuttaa, jos jokin laite on viallinen. Itse sähköjärjestelmät toimivat yleensä pitkään ja hyvin – omakotitalon sähköjärjestelmä saattaakin olla useita vuosikymmeniä vanha. Monessa muuten perusteellisesti remontoitussa talossa on jäljellä alkuperäinen sähköjärjestelmä. Sinänsä se ei ole laitonta. Järjestelmää saa käyttää niin kauan, kuin se on turvallinen. Ylitarkastaja **Esko Iivonen** Turvallisuus- ja kemikaalivirastosta (Tukes) kertoo itse nähneensä sellaisen 1930-luvulla asennetun, joka oli yhä käytössä. Pitkään tarkastamattomassa olleessa sähköjärjestelmässä voi kuitenkin piillä

näkymättömiä vaaroja.

Omistaja vastaa turvallisuudesta

Sähköturvallisuuslain mukaan asunon haltijalla, joko omistajalla tai joissakin tapauksessa vuokralaisella, on velvollisuus huolehtia sähköjärjestelmän kunnossapidosta, asennusten turvallisuudesta sekä siitä, että havaitut puutteet poistetaan riittävän nopeasti.

– Pääsääntöisesti ihmiset kyllä reagoivat nopeasti, kun vastaan tulee jokin näkyvä ongelma, mutta harvoin maallikko ryhtyy kriittisesti arvioimaan talonsa sähköjä, jos ne toimivat, Esko Iivonen kertoo.

Sähköjärjestelmien kestävyysvaikutukset vaikuttavat niin monet tekijät, että niille ei voida määrittää mitään tarkkaa käyttöikää, mutta tarkastuksilla voi vahvistaa sekä kodin sähköturvallisuutta että omaa mielenrauhaa. Toisekseen uusiinkin omakotitaloihin joudutaan tekemään sähköasennuksia, joiden turvallisuutta on vaikea tarvittaessa varmistaa itse, kuten tietoliikennekaapeleita, lämpöpumppuja ja aurinkopaneeleja.

Toimiva ei ole aina turvallinen

Esko Iivonen muistuttaa, että sähköasennukset vanhenevat ja kuluvat käytössä siinä missä muukin kiinteis-

tön tekniikka.

Vanhoissa asennuksissa voi olla vi-kaantuneita ja kuluneita komponentteja ja löystyneitä sähköliitoksia, jotka aiheuttavat vaaraa. Myös eläimet voivat aiheuttaa tuhoa, joka ei näy päällepäin: jyräjät ovat voineet mustustella kaapeleita rakenteissa tai kulkea sähköputkia pitkin sähkökeskuk-sen sisälle. Sinne päässyt eläin voi aiheuttaa jopa tulipalon.

Iivonen kertoo, että erityisesti vuokralaisilta tulee Tukesille ilmoituksia viallisista sähköjohdoista. Joskus kattovalaisimen kiinnittäminen paikoilleen ei ole onnistunut, koska ikääntyneet johdot mu-renevät käsiin. Joissakin kiinteis-töissä on yhä käytössä jopa kangas-

eristeisiä johtimia, sähköalan ammattislangilla ilmaistuna rät-tijohtoja, jotka ovat jo erityisen hauraita.

– Murenevat eristeet ovat aina merkki vaarasta, ja sellaiset joh-dot, jotka eivät kestä käsittelyä, pitäisi vaihtaa viipymättä, Iivo-nen varoittaa.

Muita vaaran merkkejä ovat usein palavat sulakkeet, mustu-neet pistorasiat, tai jos pistora-siaan liitetty pistotulppa tuntuu kuumalta. Vakava varoitus on myös palaneen käry, tai jos säh-kökeskuksesta tai jostakin muus-ta asennuksen komponentista kuuluu epämääräistä sirinää. Jos jonkin näistä merkeistä havait-see, on syytä ottaa viipymättä yh-teys sähköurakoitsijaan vian pai-kallistamiseksi ja korjaamiseksi. Hyvin vanha ja hauras järjestelmä on syytä uusia kokonaan.

Mitä sähkötarkastuksissa tehdään

Tarkastuksen sisältö vaihte-lee. Yleensä tarkastuksilla teh-dään silmämääräisiä tarkastuk-sia, avataan keskusten ja asen-nusrasioiden kansia sekä teh-dään erilaisia mittauksia ja tes-tauksia. Laajemmin asennuksia ei yleensä pureta kuin mahdol-lisessa kuntotutkimuksessa. Tar-kastusotantaan kuuluvat sähkö-keskukset, pistorasiat ja jakorasi-at, ja lisäksi yleissilmäys kiinteis-tön valaisimiin ja muihin sähkö-laitteisiin.

Mahdollisella lämpökuvauk-sella havaitaan jo alkavasti vi-kaantuneet komponentit, joiden ongelmia ei voisi muuten havai-ta.

– Tarkastaja kiinnittää huomi-ota esimerkiksi siihen, jos pisto-rasian sisusosa on tummunut: se on merkki löystyneestä liitok-sesta. Tai jos johdon ulkovaippa on murtunut, jokin kytkin hal-ki tai valaisimen kupu rikki. Ne ovat asioita, jotka on mahdollista huomata itsekin, mutta viimeis-tään tarkastuksessa ne havai-taan, Esko Iivonen selittää.

Määräaikaistarkastus, kunnossapitotarkastus ja kuntotutkimus

Sähköturvallisuuslaissa vaaditun sähkötarkastuksen voi suorittaa vain Tukesin valtuuttama tarkas-tuslaitos tai tarkastaja, niin sanot-tu kolmas osapuoli. Sähkötarkas-tus ei ole pakollinen omakotita-lossa, jos se on vain asumiskäy-tössä. Halutessaan tarkastuksen voi kuitenkin teettää tarkastusta-hoilla vapaaehtoisesti.

Sähkölaitteiston kunnossapi-totarkastuksilla tarkoitetaan lait-teiston haltijan säännöllisin vä-liajoin huolehtimia tarkastuksia. Se on eri asia kuin määräaika-is-tarkastus, joka on lain mukaan suoritettava määrävälein sellai-sissa kiinteistöissä, jotka ovat muita kuin asuinkäyttöä palve-levia, ja joiden sähkölaitteistoa suojaavat sulakkeet ovat suurem-mat kuin 35 ampeeria.

Kunnossapitotarkastuksia teke-vät muun muassa sähköurakoin-tiliikkeet, ja tekijän on oltava säh-köalan ammattihenkilö, sähkö-asentaja. Valtuutetun tarkastust-ahon tekemä vapaaehtoinen tar-kastus voi olla luonteeltaan kun-nossapitotarkastusta vastaava. Tarkastuksessa tehdään määritel-tyjä testauksia ja pääosin silmä-määräisiä tarkastuksia. Pienehköt havaitut viat voi korjata jo samal-la asentajan käynnillä.

Esko Iivonen toteaa, että kun-totutkimus voi olla perusteltu esi-merkiksi kiinteistökaupan yhte-ydessä tai muuten selvitetessä iäkkäiden sähköasennusten kun-toa ja odotettavissa olevaa käyt-töikää.

Kuntotutkimuksessa tehdään kunnossapitotarkastusta laajem-pi kuntoarvio. Tutkimuksessa tehdään silmämääräisiä arvioin-teja, mittauksia ja testauksia, jot-ka kertovat myös laitteiston tekni-sestä käyttöiästä ja odotettavissa olevista korjaustarpeista.

Kuntotutkimuksia tekevät sii-hen päteväytyneet kuntotutkijat.

– Joskus tulee ristiriitatilantei-ta tai ongelmia, joissa tarvitaan esimerkiksi sähköasennusten oi-

kean asennustavan tai niitä kos-kevien vaatimusten tulkintaa, niin silloin hyvä valinta on Tu-kesin valtuuttama tarkastustaho, joka toimii asiassa kolmantena osapuolena, Esko Iivonen huo-mauttaa.

Huijarien näpit irti sähköstä

Ikävä kyllä sähkötarkastuksia käytetään myös huijaamiskeino-na, jota kohdistetaan varsinkin iäkkäisiin ihmisiin. Pelottelu sel-laisella asialla, josta uhri ei voi mitenkään ymmärtää itse kaik-kea, on valitettavan tepsivä keino.

– Ovelle ilmestyvää sähkötar-kastajaksi itseään esittelevää ei tarvitse päästää sisään, eikä mis-sään nimessä tarttua ensimmäi-seen tehtyyn tarjoukseen. Tär-keimpänä ohjeena sanoisin, että selvitä taustat ja mieti aina ensin jonkin aikaa, ennen kuin pääs-tät ketään tarkastamaan kodissa-si sähköjä – tai muutakaan, Esko Iivonen neuvoo.

Yleensä toiminnassa on jota-kin hämää, jos sopimuksen esi-merkiksi urakasopimuksen tek-emistä vaaditaan saman tien.

– Aina kannattaa pyytää muu-tamia tarjouksia alan eri toimi-joilta, ja vertailla niitä keskenään, ennen kuin päättää mitään. Sil-loin ei tule maksaneeksi ylih-in-taa, vaikka osoittautuisikin, että kaikki toimijat ovat asiallisella asialla, Iivonen muistuttaa.

Huijarin tunnistaa myös siitä, että hän väittää vanhojen asen-nusten olevan jollakin taval-la laittomia. Tukesin tietoon on taannoin tullut, että on esimer-kiksi väitetty vanhoja tulppasu-lakekeskuksia ja vikavirtasuojaa-mattomia tai maadoittamattomia pistorasioita vaarallisiksi tai lain vastaisiksi. Se ei ole totta, eikä oi-kea ammattilainen väitä sellaista. Sähköasennusstandardien vaati-mukset eivät muutamaa harvaa poikkeusta lukuun ottamatta ole takautuvia, eli vanhoja asennuk-sia ei voi vaatia uusittavaksi nii-den perusteella, jos ne ovat kun-nossa.

- 6 ohjetta urakoitsijan valintaan**
- Omakotitalon sähköturvallisuuteen vaikuttaa olennaisesti se, että asen-nukset tehdään alusta asti oikein ja ammattimaisesti. Itse ei saa asen-taa mitään, ellei satu olemaan alan ammattilainen. Ei kannata myöskään valita halvinta tarjousta eikä no-peimman työn lupaavaa urakoitsijaa, ennen kuin on varmistanut työn tar-joajien taustat. Tukes antaa valintaan kuusi ohjetta:
1. Selvitä, että palvelua tarjoavalla yrityksellä tai sen käyttämällä ali-urakoitsijalla on sähkötöihin tarvit-tavat oikeudet. Tarkista asia Tukesin rekisteristä.
 2. Tee kirjallinen sopimus tilaamas-tasi työstä. Näin varmistat kaikkien tilattujen töiden tekemisen ja selven-nät vastuukysymyksiä.
 3. Kysy useampia tarjouksia.
 4. Varmista, että sähköurakoitsija tarkastaa asennukset ennen käyt-töönottoa.
 5. Urakoitsijan pitää luovuttaa sähköasennusten haltijalle tarkas-tuspöytäkirja, joka on urakoitsijan antama vakuutus siitä, että sähkötyöt on tehty sähköturvallisuussäädösten mukaisesti. Pienistä asennustoista ei edellytetä pöytäkirjaa, mutta tar-kastusten ja testausten tulokset on tällöinkin tarvittaessa luovutettava asennusten haltijalle.
 6. Varmista, että saat tarvittavat asennuspiirustukset ja käyttöohjeet. ■

Pulttitie 8, 00880 Helsinki

- Kaikki sähkötyöt
- Valaistusmodernisoinnit
- Sähköauton latauspisteet
- Huippuimurihuollot
- Dataverkot

Sisustusvimm

Sisustusvimm

Hannakaisa Ukonaho mahdutti asiakkaansa eteisen kaapistoon pukeutumispeilin, tason postille, laatikoita pipoilille, hansikkaille ja huiveille sekä matalasyvyisen kenkäkaapin, joka sisältää kenkähyllyjä lattiasta kattoon.

Koukullinen, pystymallinen pyyhepatteri toimii kätevänä naulakkona eikä vie paljoa tilaa.

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Tarkkaan harkitut säilytysratkaisut helpottavat arkea

Monissa kodeissa tuskaillaan tavarapaljouden ja sen säilytyksen kanssa. Ongelmakohtien tunnistaminen ja niihin puuttuminen voi tuoda järjestystä kaaokseen yllättävänkin helposti. Kun kaikelle on paikkansa, myös arjesta tulee sujuvampaa.

”Paikka kaikella, kaikki paikallaan.” Erinomainen periaate, joka voi olla kuitenkin vaikeampi toteuttaa käytännössä.

Kodin tavaramäärän säilytys nousee usein keskustelunaiheeksi, kun sisustussuunnittelija SI **Hannakaisa Ukonaho** ratkoo asiakkaidensa sisustuspulmia. Hän kertoo muun muassa keittiön, kodinhoitohuoneen ja eteisen säilytyksen sekä vaatesäilytyksen aiheuttavan ihmisille päänsäivaa.

– Ne ovat niitä pääasioita, mihin sekä remontoijat että uudisrakentajat

haluavat ratkaisuja.

Varsinkin kaupunkiasunnoissa tavaransäilytys voi olla senttipeliä. Kodit ovat pienentyneet, ja uudet omakotitalot neliömäärältään takavuosia pienempiä jo kustannusten ja taloudellisuuden vuoksi. Samalla kotien tavaramäärä on kasvanut.

– Totta kai ihmisillä on koko ajan enemmän tavaraa. Muutama vuosi sitten oli konmaritus-buumi. Moni havahtui siihen silloin, Ukonaho toteaa.

Osa on voinut tavoitella ratkaisua

säilytysongelmiin karsimalla tavaroitaan rankalla kädellä. Kaikille tämä ei ole kuitenkaan mahdollista tai toivottavaa. Ukonaho muistuttaa, että esimerkiksi lapsiperheessä jo vaatemäärä voi olla melkoinen – varsinkin kun pukeutumisessa on varauduttava Suomen ilmastoon ja useampaan eri kauteen.

Ahdas eteinen aiheuttaa säilytyspulmia

Eteinen on Ukonahon kokemuksen

mukaan usein kodin ongelmallisin paikka tavaramäärän ja sen säilytyksen osalta. Myös omakotitaloissa eteiset voivat usein olla ahtaita ja kaapeita, joten säilytystilaakin on vaikea toteuttaa.

– Erityisesti lapsiperheissä eteinen tuntuu pullonkaulalta kotiin saapuessa, kun kaikkien perheenjäsenten tavarat on siinä eteisessä.

Etenkin urheilua paljon harrastavilla eteiseen voi kasautua jo erilaisia urheiluvaatteita, -kenkiä ja -tarvikkeita tuntuva määrä. Lisähaastetta

Lajitteluastioita tarvitaan niin paljon, että harvalla ne mahtuvat kiintokalusteiden sisään.

Ukonahon mukaan tuo se, että pienen tilaan on saatava mahdutettua myös monenlaisia toimintoja.

– Tarvitaan peili ja joku laskutaso ja kenties pukeutumispöytä kenkien laittoon tai lasten pukeutumiseen.

Eräissä kohteissaan Ukonaho lisäsi asiakkaan eteisen toimivuutta integroimalla nuo kaikki toiminnot kaapistoon. Näin rajalliseen metrimäärään saatiin utjutettua niin kenkähyllyjä, pukeutumispeiliä, taso postille kuin laatikoita pipoilille ja hanskakkeille.

Kenkävuoret kuriin tuunatulla kaapilla

Ukonaho pitää kenkien säilytystä eteisten suurimpana haasteena. Kokenut sisustussuunnittelija on keksinyt asiaan kuitenkin jos jonkinlaisia ratkaisuja. Yksi tehokas keino on ollut käyttää keittiön yläkaapeiksi tarkoitettuja seinäkaappeja kenkäkaappina.

– Niissä on sopiva syvyys kapeisiin tiloihin. Tuollaiseen keittiön yläkaappiin kun laittaa paljon hyllyjä, siihen mahtuu valtavasti kenkiä.

Hän vinkkaa, että keittiökaapista voi tuunata kenkäsenkin lisäämällä siihen esimerkiksi kalustejalat tai vaihtamalla kalustelevytason tilalle kivi- tai lasilevyn. Toisena ahtaan eteisen säilytyskikkana hän mainitsee patterin uudistamisen monikäyttöisemmäksi.

– Nykytaloissa on usein lattialämmitys, mutta jos eteisessä on patteri, se voidaan vaihtaa koukulliseen, pystymalliseen pyyhepatteriin.

Ratkaisua voidaan Ukonahon mukaan käyttää helposti lastenkaulak-kona tai vieraskaulak-kona.

– Siinä samalla kuivuu vaatteet, mutta se ei vie paljon tilaa. Se tulee vain noin kymmenisen senttiä ulos seinästä.

Kierrätys on keittiön säilytysaaste

Keittiö, jossa on riittävästi toimivaa säilytystilaa, helpottaa arkea jos mikä. Näin esimerkiksi ruuanlaittovälineet ovat aina sujuvasti saatavilla ja myös tilan yleisilme pysyy siistinä.

Ukonaho mainitsee kierrätyksen olevan kuitenkin usein hänen asiakkaidensa suurin mietinnän aihe keittiön säilytystilojen osalta. Kierrätettäviä jätelajeja on melkoinen määrä: bio-, muovi-, lasi-, metalli-, pahi- ja sekajäte vaativat kukin oman astiansa. Kun mukaan otetaan vielä kierrätettävät pullot ja sanomalehdet, erilaisia astioita on keittiössä jo kahdeksan.

– Lajitteluastioita tarvitaan niin paljon, että harvalla ne mahtuvat kiintokalusteiden sisään. Tarvitaan

paikka muualta, jotta ne tavarat ovat pois jaloista. Yleensä se on sitten eteisessä tai kodinhoituhuoneessa, joissain aputiloissa.

Sisustussuunnittelija huomauttaa, että esimerkiksi kartonkijätteiden astia ei ole mikään pikkuroskis. Niille ei löydy sopivaa koloa tuosta vain.

– Kun omakotitalorakentaja ottaa sen huomioon jo suunnitteluvaiheessa, sillä kyllä arjen toimivuus kasvaa, hän toteaa.

Harvoin käytetyille astioille lisätilaa muualta

Myös astioiden säilytys voi aiheuttaa päänvaivaa – keittiössä kun tuskin koskaan on säilytystilaa enemmän kuin tarvitaan. Ukonaho kehottaakin sijoittamaan esimerkiksi maljakot, kynttilät, kattaus- ja tarjoiluastiat suosiolla muualle kuin keittiöön, kuten esimerkiksi olohuoneeseen.

– Sijoitan niitä olohuoneen säilytyskalusteisiin. Ne ovat harvemmin käytettyjä tavaroita, joten ne vievät turhaan tilaa keittiössä.

Hän huomauttaa harvalla olevan nykyisin edes TV-tasoa olohuoneen laitemäärän vähennyttyä. Samoin kirjan- ja paperinsäilytykselle alkaa olla vähemmän tarvetta. Niitä vapautunutta tilaa voidaankin käyttää muiden kodin tavaroiden säilytykseen.

Keittiöissä sitä vastoin erilaisia kodinkoneita on nykyisin valtavasti, ja niille tarvitaan kipeästi tilaa. Omakotitaloissa moni siirtää Ukonahon mukaan pakastimenkin pois keittiöstä.

– Saattaa olla vain pieni jätskipakastin keittiössä, ja kaikki säilytyspakastaminen tapahtuu kodinhoituhuoneessa.

Ruokakomerot ja aamiaiskaapit säilytystrendinä

Skafferiksi tai pantryksikin kutsuttu ruokakomero on noussut keittiöiden säilytyksen uudeksi luottoratkaisuksi. Aiemmin niitä hyödynnettiin Ukonahon mukaan kuiva-aineiden varastoinnissa. Nykyisin tilanpuutteessa ne ovat tarjonneet hyvän keinon erilaisten keittiön kodinkoneiden säilytykseen.

– Nykyään pienkoneita on paljon; airfryerit, sodastreamit sun muut. Varsi-imurikin olisi hyvä olla keittiössä.

Eräs viime vuosien keittiötrendeistä, aamiaiskaappi, on myös yhä kysytty. Usein sen suojiin halutaan piilottaa kätevästi niin leivänmuruset kuin erilaiset pienkoneetkin. Tuo tarkoitus ei kuitenkaan aina toteudu arjessa. Ukonaho toteaa, että aamiaiskaappi rakennetaan keit-

SOITA ☎ 0400 101 021

Kuljetus Oy E. Aalto
info@kuljetuseaalto.fi | www.kuljetuseaalto.fi

Tavarankuljetukset ja kalusteiden asennustyöt
Helsingissä, Vantaalla, Espoossa ja muualla Uudenmaan alueella.

Kuljetamme tavarasi oikeaan paikkaan oikeaan aikaan

Omakoti
www.omakotilehdet.fi

Tykkää
meistä Facebookissa!
facebook.com/omakotilehti

Koe kasvun ihme

Tilaa tai nouda multaa edullisesti:
metsapirtinmulta.fi

valmistaa Metsäpirtin multatuotteet

Metsäpirtin
multa

» PIHASUUNNITTELU

» PIHARAKENTAMINEN

» PIHOJEN HOITO

0400 705 123

(09) 8364 4343

posti@allium.fi

KYSY TARJOUS WWW.ALLIUM.FI

tiöön kovasti kaivatun laskutilan kustannuksella.

– Olen huomannut, että vaikka se on leivänpaahtimien ja kahvinkeitimien sijoituspaikka, kyllä se tup-paa auki olemaan. Ihan ei toteudu se estetiikka mitä haetaan, koska se laskutila tarvitaan.

Pitkälle mietitty
vaatesäilytys helpottaa
pyykkirumbaa

Tehokkaat ja toimivat vaatesäilytys-ratkaisut voivat helpottaa merkit-tävästi vaatehuoltoa ja siten tuoda omalta osaltaan sujuvuutta arkeen.

Ukonaho kehottaa etenkin uudis-rakentajia sijoittamaan pyykkihuol-totilan tai kodinhuoneen samaan kerrokseen kuin makuuhuoneet, mikäli vaatekaapit sijaitsevat ma-kuuhuoneissa.

– Pyrin välttämään sitä, että pyyk-kihuolto on spa-osastolla, hän ker-too.

– Ihmiset panostavat niihin, ja on ankeaa kävellä kodinhoitotilan läpi spa-osastolle. Sijoitan kodinhoito-huoneen sinne, missä se vaatesäi-lytyskin on.

Ukonaho huomauttaa juuri pyyk-kien kävelyttämisen paikasta toi-seen vievän aikaa.

– Jos on monta pientä lasta, las-ten vaatekaapit kannattaa sijoittaa kodinhoitohuoneeseen ja pitää sitä pukuhuoneena. Vaatteet nostetaan siellä samassa tilassa kaappeihin. Se toimii alle kouluikäisten kanssa, mutta vaatii kodinhoitohuoneelta kokoa.

Tehosta vanhoja
kaapistoja tarpeen
mukaan

Vaatesäilytyksen helpottamiseen ei tarvita välttämättä vippaskons-teja. Ukonaho itse lisäisi kaapis-toon yksinkertaisesti lisää hylly-tasoja. Näin saadaan matalampia vaatepinoja, joita on helpompi käyttää arjessa. Hän huomauttaa hyllykaapistojen mukana tulevan tyypillisesti liian vähän hyllyjä.

– Jos paitapino on 30-senttinen, kaaos tulee siitä, kun pino ei pysy pystyssä.

Sisustussuunnittelija kertoo käyttävänsä paljon säilytysratkai-suja, joihin voi räätälöidä sisusteita omien tarpeiden mukaan. Toi-sekseen hän mainitsee japanilai-sen säilytyskalustemerkki Yama-zakin, jonka on itse havainnut toi-mivaksi.

– Japanissa on pienet asunnot ja paljon tilbehööriä, joten olemas-sa olevien kaappien sisusteita py-ritään tehostamaan. On keittiöön, vessaan ja vaatekaappeihin meka-nismeja.

Jos parhaistakaan yrityksistä huolimatta kodin tavaramäärä ei pysy hallinnassa, yksi ratkaisu on kääntäyä ammattijärjestäjän puo-leen. He tarjoavat kaapistojen ja sisusteiden suunnittelupalvelua. Ukonaho huomauttaa, että asuk-kaan voi olla itse vaikea hahmot-taa kotinsa tavaratungosta. Kun apuun ottaa ulkopuolisen, tava-roiden organisointiin voikin saada uutta visiota ja hyviä vinkkejä.

Suomalainen Putkimies Oy

oljysailio-poisto.fi

lammínvesívaraja.fi

DINOGLYPHS.fi

BIOKEMIA.fi

040 7474 967 pauli.ojala@gmail.com

Käyttöä ja aikaa
kestävä sohva

Sohvaostoksilla päätöksenteossa painaa muukin kuin väri – varsinkin jos haluaa sohvan kestävän käyttöä mahdollisimman pitkään.

Etenkin runko määrittelee hyvin pitkälle sen, onko sohvan tuleva käyttöikä vuosia vai vuosikymmeniä. Kestävät sohvastat ovat usein myös painavia. Tukeva runko on tavallisesti materiaaliltaan massiivipuuta tai tukevaa vaneria, ja jousitus napakka.

Myös pehmustemateriaaleilla on väliä. Laadukas vaahdonmuovi tai kylmävaahdot säilyttävät muotonsa ta-vallista vaahdonmuovia pidempään.

Verhoilumateriaaleissa kannattaa kestävyys lii-säksi huomioida omien tarpeiden mukaisesti esi-merkiksi helppo puhdistettavuus. Villa kestä kulu-tusta ja hylkii likaa, kun taas tekokuidut ovat usein kestäviä ja helposti puhdistettavia. Myös nahkalaa-dut eroavat toisistaan puhdistuksen osalta.

Martindale-arvo kertoo verhoilukankaan hanka-uksenkestävyydestä: mitä korkeampi lukema, sitä kestävämpi kangas. 20 000–25 000 on tavanomai-seen kotikäyttöön riittävä, kun taas julkisten tilo-jen kovalla käytöllä olevilta kalusteilta edellytetään yleensä noin 50 000 Martindale-lukemaa.

Pilling-luku kertoo puolestaan kankaan nyppyyntymisestä asteikolla 1–5. Mitä suurempi luku, sitä vä-hemmän kangas nyppyyntyy käytössä. ■

LiukuoviCenter.fi

VERKKOKAUPPA 24/7

HYÖDYNNÄ
TARJOUS
-30%

LAADUKKAAT, KOTIMAISET

LIUKUOVET JA KAAPISTOT

mittojen mukaan helposti myös netistä!

ERIKOISMYYMÄLÄ PALVELEE:

LIUKUOVI CENTER/VANTAA

Avoinna: ma-pe 10-18, la 10-14
(kesä-, heinä- ja elokuu lauantait suljettu)

Tammiston Kauppatie 18

Puh. 050 347 5563

info@liukuovicenter.fi

KYSY MYÖS
ASENNUS-
PALVELUA

P.hinnat: matkap. 8,28snt/p.+ 17,04snt/min

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Aina on aihetta juhlaan!

Elämän käännekohtia on ilo juhlistaa yhdessä läheisten kanssa. Toisinaan oman kodin neliömäärä ei kuitenkaan riitä haluttuun vierasmäärään, tai juhlien järjestäminen kotona koetaan muuten epäkäytännöllisenä.

Ravintola tai muu vuokrattava juhlatila voi tarjota tunnelmalliset puitteet niin suureen kuin pienempäänkin juhlaan. Kun juhlia halutaan viettää kodin ulkopuolella, on kuitenkin muutamia käytännön asioita, jotka olisi hyvä huomioida heti suunnitteluvaiheessa. Jo tilaisuuden luonne sanelee järjestelyiden osalta paljon.

– Pyydän aina asiakasta ensin miettimään, mitä siltä tilaisuudelta haluaa ja mitä ei missään nimessä halua. Jos on vaikka syntymäpäiväjuhla, minkä tyylinen juhla niistä halutaan ja mitä siellä halutaan tapahtuvan? Sen ympärille lähdetään rakentamaan, kertoo hää- ja juhla-

suunnittelija **Eija Holmberg-Lehto**. Hän on toiminut juhlasuunnittelun parissa vuodesta 2007 lähtien ja kirjoittanut aiheesta myös kirjan *Unohdumattomat häät* sekä *Tapahtumajärjestäjän oppaan*.

Useimmille meistä juhlien järjestäminen ei ole kuitenkaan jokapäiväistä hommaa. Holmberg-Lehto vinkkaa netistä löytyvän erilaisia muistilistoja avuksi juhlasuunnittelun aloittamiseen.

– Kannattaa ehdottomasti ottaa sellainen avuksi. Niitä asioita on kuitenkin yllättävän paljon. Kuulen asiakkailta usein, että enpä olisi tuolaista osannut ottaa ajatelleeksi.

Juhlan luonne ja vierasmäärä ohjaa juhlatilan valintaa

Juhlan luonne määrittelee Holmberg-Lehdon mukaan sen, millainen juhlatila siihen soveltuisi – halutaanko huvilaa, juhlasalia tai kenties hallia? Toinen tärkeä tekijä on kaavailtu vierasmäärä. Hän neuvoo noudattamaan juhlatilojen ilmoitettua henkilömitoitusta. Jos tila on siis tarkoitettu 50 henkilölle, sinne ei kannata yrittää tunkea 70 vierasta.

– Liian pieni on epämukavaa kaikille, ja liian iso tuntuu hallilta eikä siellä tavoiteta ehkä sitä kivaa intiimiä

tunnelmaa, jota halutaan.

Holmberg-Lehto kehottaa miettimään myös tilan saavutettavuutta: onnistuuko paikalle kulku julkisilla liikennevälineillä, onko pysäköintipaikkoja riittävästi ja pääsevätkö esimerkiksi liikuntarajoitteisetkin tilaan. Näiden ohella juhlaan kaavailtu ohjelma asettaa omat vaatimuksensa juhlatilalle.

– Jos siellä syödään, onko siihen ruuan valmistukseen ja tarjoiluun tarvittavat tilat, millainen keittiö on, millaiset ovat kylmäsäilytystilat, hän luettelee.

– Jos on tarkoitus tanssia, siihen tarvitaan tila, ja jos tiedossa on pu-

heita, sitä varten tarvitaan välineet. Hyvä apu ovat netissä olevat hakukoneet, joista voi etsiä sopivaa juhlatilaa eri kriteereillä: mikä on aiottu henkilömäärä, saako järjestäjä tuoda omat juomat, tai onko saatavilla vaikkapa sauna.

Kaikkea ei tarvitse yrittää tehdä itse

Usein juhlanjärjestäjän ajatuksena on tehdä itse ruuat, hakea juomat ja hoitaa vielä musiikkikin juhlinsa. Holmberg-Lehto muistuttaa, että kaikkea ei kuitenkaan kannata yrittää tehdä itse. Palveluita on nykyään saatavilla ja niitä kannattaa käyttää tarpeen mukaan.

– Varsinkin jos juhlakalu itse on järjestämässä, hänen tehtävänsä on juhlia, nauttia päivästä ja vieraiden kanssa olemisesta.

Hän nauraa tosin kompastuneensa samaan itsekin. Viime vuonna täyttäessään pyöreitä hän oli varannut juhlatilan ja visioinut sinne kaikkea, mitä ammattimaisen juhlasuunnittelijan mieleen vain voikaan juolahtaa – muun muassa katon täydeltä ilmapalloja. Lopulta hän oli havahtunut suunnitelmien suuruuteen: kuka tämän kaiken tekisi ja siivoaisi?

– Juhlan järjestäjän on tärkeää miettiä se logistiikka, milloin ja millä viedään tavarat, milloin koristellaan ja siivotaan, ja onhan paikalla joku avaamassa ovia.

Holmberg-Lehto toteaa myös juhlien jälkeisen suunnittelun tuppaavan unohtumaan. Juhlatavarat on kuitenkin saatava myös pois tilasta ja lainatut tarvikkeet palautettava.

– Ehdottomasti paras on, jos tilan saa koko viikonlopuksi, että pääsee perjantaina rauhassa tekemään ja sunnuntaina siivoamaan.

Hyvin suunniteltu on puoliksi tehty – myös juhlissa

Hyvin suunniteltu on puoliksi tehty myös juhlia järjestettäessä. Holmberg-Lehto vinkkaa, että tilaisuuden aikatauluttamisen helpottamiseksi päivästä voi käydä myös mielikuvaharjoittelua: mitä tapahtuu, kun vieras tulee paikalle, ja miten paljon aikaa mikäkin osa juhlaohjelmasta vie?

Yhdessäololle ja seurustelulle on hyvä varata aikaa, mutta turha odottelu latistaa helposti juhlatunnelman. Juhlasuunnittelija toteaa ihmisten arvostavan sitä, että ohjelma on soljuvaa ja illan kulku tiedossa.

– Onko se sitten pöydissä ohjelmia, joissa kerrotaan mitä tapahtuu, tai seremoniamestari, joka kertoo mitä tapahtuu ja missä vieraiden odotetaan olevan.

Juhlien suunnittelussa olisi hyvä olla jokin punainen lanka, jota noudatetaan kutsuista ja koristeluista lähtien. Holmberg-Lehto kertoo sen helpottavan juhlanjärjestäjän omaa visiota ja siinä pysymistä. Etenkin kutsu tulee laatia niin, että vieraat

tietävät, mitä odottaa – ja mitä heilätä odotetaan.

Tarjoiluihin panostaminen ei mene hukkaan

Holmberg-Lehto muistuttaa kutsujen ja koristelujen kuvastavan tilaisuutta ja sen luonnetta.

– Jos ollaan kakkukahvijuhlissa, olisi kauniit valkoiset pöytäliinat, servietit ja ehkä viulumusiikkia, joka kertoo herkkyydestä. Ja jos haluat hyvät bileet, sitten samppanjat ja ilotulitukset voivat räiskyä heti kutsuissa, että tervetuloa vuosisadan bileisiin.

Juhlasuunnittelijan kokemuksen perusteella on vielä eräs asia, johon juhlissa erityisesti kannattaa panostaa: ruoka, ja tarjoilut ylipäätään.

– Ihmiset muistavat yleensä aina ruoan; oliko se kylmää, kuumaa, oliko sitä riittävästi, Holmberg-Lehto kertoo.

Toisena hän mainitsee juhlien valokuvauksen ja videokuvauksen. Ne voivat usein jäädä yksittäisen vieraan tai läheisen kontolle, jonka oma juhlinta jää sitten vähiin. Hän kehottaakin miettimään, voisiko kuvaustehtävään hankkia paikalle jonkun ulkopuolisen. Kuvat ja video ovat kuitenkin kaunis muisto tilaisuudesta niin juhlan järjestäjälle kuin vieraillekin, joten niistä ei kannata pihistellä. Myös erilaiset vieraskirjat ja tervehdykset ilahduttavat vielä pitkään jälkikäteen.

Vältä yllätykset sopimalla asioista kirjallisesti

Olipa kyseessä sitten catering, koristelut tai esiintyjät, Holmberg-Lehto suosittelee etsimään omaan tyyliin sopivat tekijät ja pyytämään tarjoukset aina kolmelta palveluntarjoajalta, jotta näitä voi vertailla.

Palveluista kannattaa sopia kirjallisesti esimerkiksi sähköpostilla. Näin on helppo tarkistaa, että asiat on tehty kuten sovittu ja loppusummakin sovittu mukainen. Myös peruutusehdot selviävät tarvittaessa sopimuksista.

Esimerkiksi cateringin ja juhlatilan osalta tulee selvittää tarkasti, mitä kaikkea ne sisältävät: tuleeko mukana astiat, pöytäliinat tai henkilöuntaa, tai onko tilassa äänentoistoon tarvittavat laitteet.

– Yleensä paikassa voi olla astiat, mutta ei pöytäliinoja ja serviettejä. Ne pitää vuokrata tai hankkia pitopalvelun kautta. Ja hyvin usein on, ettei seinille saa kiinnittää mitään tai kynttilöitä polttaa, Holmberg-Lehto kertoo.

Käytännöt kannattaa varmistaa ja sopia kirjallisesti jo ennakoon: muun muassa milloin tilaan pääsee, monelta pitää poistua ja millaista siivousastetta vaaditaan. Ruuan säilytystä varten kannattaa varmistaa, että kylmätilaa on tarpeeksi saatavilla.

– Ravintoloissa tietenkin aina se ravintola tarjoaa ruuan ja juoman, sinne ei voi omia viedä. Juhlatiloissa on vähän vaihtelevia käytäntö-

Catering-palvelut perhejuhliin, yritysjuhliin, urheiluseuroille ja tapahtumiin!

Myös vuokrattavia juhla- ja kokoustiloja sekä saunatila kattoterassilla.

PALVELEMME KOKO PÄÄKAUPUNKISEUDULLA

www.lounasmatti.fi

Tiedustelut, varaukset ja tarjouspyynnöt

040 808 6400

myynti@lounasmatti.fi

” Palveluista kannattaa sopia kirjallisesti esimerkiksi sähköpostilla. Näin on helppo tarkistaa, että asiat on tehty kuten sovittu ja loppusummakin sovittu mukainen.

jä. Usein niihin saa viedä itse ruuat, mutta osalla voi olla oma catering, jota he käyttävät, ja sitten saa viedä omat juomat.

Musiikki luo juhlatunnelman

Musiikilla on todella suuri merkitys tunnelman luomisessa, Holmberg-Lehto muistuttaa.

– Ihmiset vapautuvat, kun on musiikkia. Ruokailun aikanakin voisi olla taustamusiikkia.

Jos illalle halutaan hyvät bileet ja tanssia, DJ tai bändi on hänen mukaansa hyvä vaihtoehto. Jos kaivataan rauhallisempaa tunnelmaa, esiintyjäksi voi harkita esimerkiksi trioa tai trubaduuria.

Holmberg-Lehto toteaa bändin yleensä kertovan, mitä he tarvitsevat tilan ja esimerkiksi sähköjen osalta. Juhlan järjestäjän ei siis tarvitse miettiä kuin bändin sijoittelua: onko juhlatilassa lava, jolla bändi voi soittaa, vai sijoitetaanko heidät johonkin kulmaan tai nurkkaukseen?

Hän kehottaa huomioimaan myös tilan akustiikan, ja onko tarkoitus seurustella vai tanssia. Bändin saavuttua paikalle on mielekkäämpää keskittyä tanssiin eikä seurusteluun.

– On bändillekin kurjaa, jos ihmiset eivät tanssi.

Soittajillekin on lisäksi hyvä varata tilaisuuteen ruokaa ja juomaa. Usein bändi tarvitsee myös tavaroilleen jonkin takahuoneen, jossa he voivat viettää aikaa ennen osuuttaan illasta.

Juhlat saavat olla järjestäjänsä näköiset

Holmberg-Lehto huomauttaa, että vieraat ja heidän viihtymisensä on toki tärkeää huomioida: ruokatarjoiluissa on hyvä muistaa vieraiden mahdolliset ruokarajoitteet ja musiikkivalinnoissa myös muiden mieltymykset. Epäonnistumista on kuitenkin turha pelätä. Juhlat saavat aina olla järjestäjänsä näköiset.

– Ei tarvitse oikeasti olla mitään järkevän suurta. Elämä on eletäväksi, ja siihen kuuluvat juhlata ja ihmiset ja ystävät.

Esimerkiksi syntymäpäiväjuhlat voi järjestää läheisten kesken vaikka nyyttäriperiaatteella, jossa lahjojen sijaan kukin vieraista tuo jotain tarjottavaa.

– Pienelläkin budjetilla voi järjestää. Monesti esimerkiksi koristeluja voi vuokrata tai lainata.

Hän huomauttaa koristeita löytyvän myös luonnosta, kunhan käyttää mielikuvitusta. Inspiraatiota voi hakea esimerkiksi Pinterestistä, joka on suorastaan ehtymätön ideapankki. ■

» AJANVIETE

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Kultaisen 1920-luvun Suomi

Iloisella ja eteenpäin katsoneella 1920-luvulla Suomi oli vielä nuori valtio, jonka valtiomuodoksi oli valikoitunut tasavalta. Vaikka ajan poliittiset vastakohtaisuudet koettelivat tuoretta parlamentarismia, vuosikymmenellä hyväksyttiin niin yleinen oppivelvollisuuslaki, uskonnonvapauslaki, köyhäinhoitolaki kuin lukuisia muitakin yhteiskuntaa muovanneita lakeja. Myös kieltolaki oli voimassa koko 1920-luvun ajan, vaikka vaatimuksia sen purkamisesta esitettiin.

Kulttuurin puolella kirjailijaryhmä Tulenkantajat pyrki viemään kotimaista kirjallisuutta eurooppalaisempaan suutaan. Vuosikymmenellä vaikuttivat muun muassa Uno

Kailas, Ilmari Kianto, Katri Vala ja Mika Waltari. Musiikin kentällä sävöyttivät mestarilliset Leevi Madetoja, Aarre Merikanto ja Jean Sibelius, arkkitehtuurin saralla puolestaan Eliel Saarinen ja Alvar Aalto.

1920-luvulla Suomessa myös sekä tehtiin että katsottiin paljon elokuvia. Vuosikymmen oli kotimaisen mykkäelokuvan nousukausi, ja pitkiä elokuvia valmistui vuosina 1919–1929 kaikkiaan 56. Tuolloin nähtiin muun muassa klassikoiksi muodostuneet *Ollin oppivuodet*, *Nummisuutarit* ja *Koskenlaskijan morsian*.

Lähde: www.kotus.fi

Pixabay

Tykkää FACEBOOKISSA!
meistä
facebook.com/omakotilehti

Ristikon
ratkaisu
edellisestä
lehdestä.

RISTIKKO

Laatija: Juha Kairavuo / www.aikakuva.fi

Kirsin kera

Hyttysverbi

Reikänaama

Niska

Jätettä

Tyypilliset

Makeaa

Laulaja

Suojaava

Rinnassa

Alkoholiton

Ajanjakso

VÄLISSÄ X uomia Kahvია Yes!

-nenä Peli

KAL-LÉN

Valtio Rasiat

Touko-tytöt

Onnekas

Lihak-sessa

Puuh-puuh..

Kauka-lossa

-eläin Töykeät

-KEITTO

Radio-tähti

Lapsel-lisia

Paita -1.

Värah-telyä

30 100:sta

Miehiä veel-läkin

Kos-ketkin

Pahoin-voida

Joulu-nakin

Tänään teen

Au! Kallonen

Pirkan-maata

"Hal-kovat"

Leh-dessä

Asun-noton

Re-vanssi

Suloi-sia?

Levy-Pääkau-punki

Vähä-lumisia

Krim-min kynästä

Puita-1. Alvit-1.

Sar-vekas

Sukua Sannat

-kirja Hienot

Au!

Nimi-ällä-kin

Pohjan-maa?

Leh-mällä

Krim-min kynästä

Puita-1. Alvit-1.

Sar-vekas

Veron-palautus

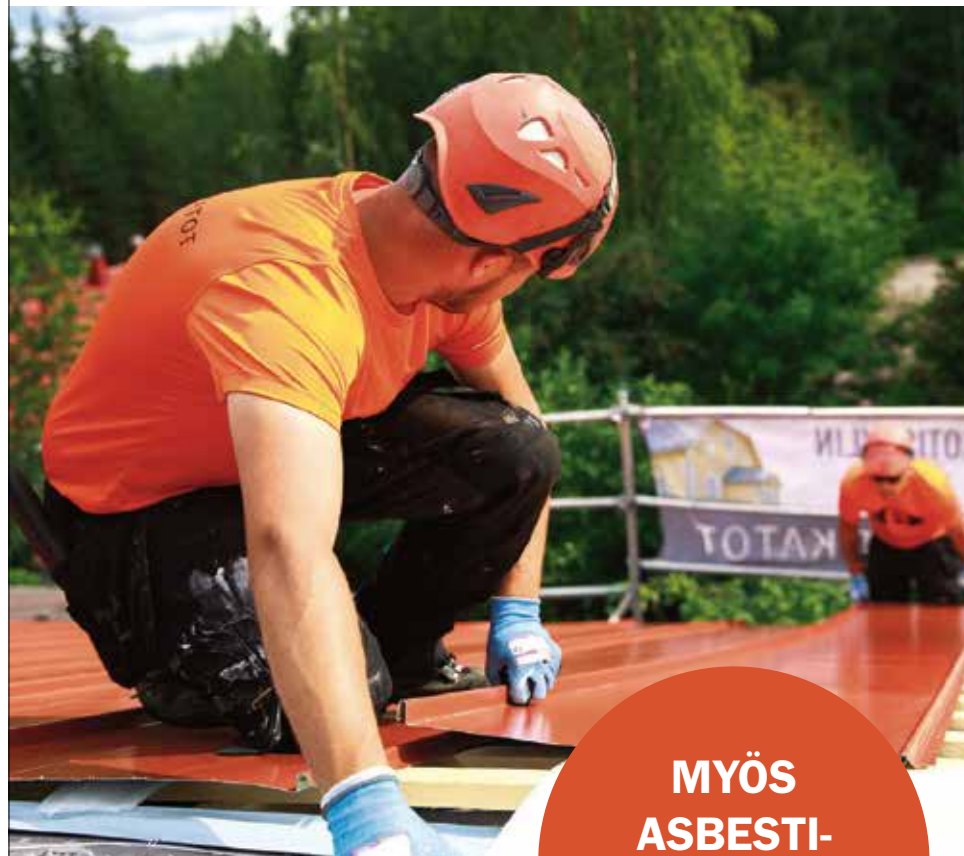
Keihään heitossa

Orgi-naali

Kattoremontteja yli 20 vuotta
Tuhansia tyytyväisiä asiakkaita

ONKO KATTOREMONTTI AJANKOHTAINEN?

PYYDÄ TARJOUS!

MYÖS
ASBESTI-
PURKUTYÖT
MEILTÄ!

OTA YHTEYTTÄ:

Puh. 020 7413 950
www.eliittikatot.fi

 ELIITTIKATOT
Kotisi ylin ystävä

- Kesellä kaupunkia,
lähellä luontoa -

- Puunkaadot
- Puunhoitotyöt
- Pensasaitojen leikkaukset
- Kantojyrsinnät
- Puiden kuntoarviot
- sekä muut arboristipalvelut

p. 045 145 2622

www.uudenmaanpihapuu.fi

FINNOBAU

KAIKKI JULKISIVUSTA SISÄPINTOIHIN

RAPPAUS - MAALAUUS - TASOITUSTYÖT - REMONTIT

 finnobau
raimo.tuominen@finnobau.fi
WWW.FINNOBAU.FI
040 728 9938

Vuodesta
2005

RALA
PÄTEVYYS

luotettava
kumppani

Ekologista lämpöä kotimaasta ja sen ilmasta

Jäspin ilma-vesi- tai maalämpöpumppu on energiatehokas ja ekologinen valinta kotisi lämmönlähteeksi. Tutustu luotettaviin kotimaisiin lämmitysratkaisuihin: jaspi.fi

Jäspi Tehowatti
Air Split

